

Domoljub

V Ljubljani 26. februarja 1941

Čelo 54 · Štev. 9

Balkan je v ospredju zanimanja Uganka o turško-bolgarski pogodbi

Danes se godi po svetu, posebno v Evropi, ki se vojskuje na življenje in smrt, približno tako, kakor človeku, ki je poln ostudnih turrov. Prvi tur rodi drugega, drugi tretjega in novih turrov noče in noče biti konca. Nekaj podobnega je tudi z Evropo, lahko pa rečemo, da z vsem svetom.

V lanskem poletju, ko so nemške armade v velikem in držnem naletu pohodile in si svoji oblasti podvržle Dansko, Norveško, dalje Nizozemsko, Belgijo in končno Francijo, so mnogi bili mnenja, da bo tedaj že konec krute vojske in da bo kmalu že sklenjen mir, to je, da bo zadnji tur ozdravljen in da se bomo zopet lahko vrnili k miroljubnemu delu. Toda Angleži so pa v tistih zgodovinskih dneh, ko smo po mnenju nekaterih ljudi bili že blizu miru, izjavili, da vojske ne bo še kmalu konec in da se bodo sedaj sami bojevali na svojo pest. Torej tur, ki je bil na potu ozdravljenja, je rodil nadaljnji tur. Angleži so se zavedali, koliko je zanje bila ura, stisnili zobe in šli na delo. Plod in sad svojega dela so pokazali v mesecu decembru, ko je njihov general Wavell začel iz Egipta skozi nepregledne puščave močno ofenzivo proti italijanski Libiji. V kratkih dveh mesecih so vrgli italijansko armado ne samo iz Egipta, marveč so prodrli daleč v italijansko Libijo in zasedli velik kos tja notri do važnega pristaniškega mesta Benghasi in še dalje. Stopili so na ozemlje Tripolitanijske in še nekaj poštenih sunkov bi zado-

stovalo, da bi zasedli vso Tripolitanijsko z glavnim mestom Tripolisom in tako napravili konec italijanskemu imperiju v Severni Afriki. Hipoma pa se je ustavila angleška ofenziva v Libiji in sedaj ne moremo vedeti, ali jo bodo morda še nadaljevali ali pa bodo vrgli svoje sile na kašno drugo bojišče. Resnica je, da so s to svojo ofenzivo zavarovali Egipt, ki je za Anglijo življenjske važnosti. Nekateri so mislili in tudi že govorili, da bo morala Italija skleniti ločen mir z Angleži. S tem bi bil odstranjen vsaj en tur s telesa vojskujočega se sveta. Potem bi lahko šli zdraviti druge ture, dokler bi jih končno vendarle ne zmanjkalo.

Bolgarsko-turška pogodba

Toda tisti, ki so tako mislili o nadaljnjem razvoju vojske, so morali v zadnjem tednu spremeniti svoje mnenje. Zbirati so se začeli novi turi, ki obetajo biti zelo nevarni, če jih ne bo mogoče pravočasno ozdraviti z drzno operacijo. Kaj pa se je zgodilo tako nenavadnega?

Ko je italijanska armada doživela velik poraz v Libiji in na Grškem, so prihiteli Italijanom na pomoč Nemci, za sedaj sicer ne še toliko s puškami in kanoni, marveč se je spustila v boj za Italijo nemška diplomacija. Prišli so tudi z orožjem, vsaj vsak dan beremo o nemških bombnikih, ki nastopajo proti Angležem v Libiji in Abesiniji, a trenutno je važnejša bitka nemških diplomatov. Videti je bilo, da je Turčija popolnoma na strani Anglije in da bo tedaj, ko bi stopil nemški vojak na bolgar-

ska tla, z vso silo napadla Bolgarijo in da bo tako preprečila, da bi mogli Nemci napasti Grke v Traciji, to se pravi v hrbet. Toda svet je pred tednom dni presenetila turško-bolgarska pogodba, podpisana v Ankari. Prvi člen te pogodbe, ki je dvignila mnogo prahu, pravi, da smatrata Turčija in Bolgarija kot nespremenljivi temelj svojemu zunanji politiki to, da se vzdržita slehernega napada. Ko je prišla v Sofijo vest o podpisu turško-bolgarske pogodbe o medsebojnem prijateljstvu, je zavladovalo v bolgarski prestolnici veliko veselje. Takoj je popustila napetost, ki je zadnje čase zelo obremenjevala živce bolgarskega ljudstva, posebno še, ker so prihajali vedno novi vpoklici vojaštva, ki naj bi odšlo na bolgarsko-turško mejo. Tudi v nekaterih angleških krogih so ob podpisu pogodbe izjavljali, da so s to pogodbo zadovoljni, češ da povsem ustreza miroljubni politiki Anglije, ki ne želi nič bolj kakor to, da bi balkanske države ohranile svojo neodvisnost in izvajale pravo nevtralnost. V Turčiji so pa bili mnenja, da bo s to pogodbo zavel v zadušljivem ozračju sveži vetrič. Kakšen bo ta »vetrič«, niso povedali.

Kakšnega pomena je ta pogodba za nadaljnji razvoj vojske? Težko je to povedati s kratkimi besedami, posebno ker jo za sedaj obdajajo še nešteta diplomatska mnenja, tako da je težko izluščiti pravo jedro in pravi smisel te pogodbe. Po našem skromnem mnenju pomeni ta sicer navidezno skromna pogodba to, da bodo Turki

(Nadaljevanje na prihodnji strani.)

Slika z afriškega bojišča: Angleški vojaki v strelskih jarkih v Libiji pričakujejo italijanski protinapad

Nekateri dosedanji naročniki

še niso poravnali naročnine za I. 1941
Viljudno prosimo, da to takoj store,
sicer jim bomo morali list ustaviti!

Vsak reden naročnik
»Domoljuba« je za
primer požarne ne-
sreče zavarovan za
1000 din podpori!

Naročnino lahko vsak poravna pri našem zastopniku,
ki jih imamo v vseh farah, ali pa po položnici ali po
nakaznici. Naročnina za »Domoljuba« je 38 din za celo
leto in je torej ostala ista kot lani!

Komunizem med našim izobraženstvom

Odločne in resno besede bana dr. Natlačen

V ponedeljek, dne 17. februarja je na zasedanju banskega sveta v Ljubljani spregovoril ban dr. Marko Natlačen zelo važne besede o komunizmu med slovenskim izobraženstvom. Iz njega bo bralec dobil zelo jasno sliko o komunizmu pri nas, zato ga prinašamo v celoti:

»Velik del naše inteligence je danes komunističen.

Ko to trdim, ne mislim zgolj na uradno nezakonito organizacijo komunistične stranke Jugoslavije in na njeno delovanje; v

Ban dr. Marko Natlačen

mislil imam predvsem pojav, da se izven te organizacije in neodvisno od nje komunistični duh čedalje bolj širi — posebno med inteligenco. Imamo komuniste učitelje in inženirje, književnike in umetnike, pravnike in zdravnike. V revijalnem časopisju, na srednjih in visokih šolah, v društvih,

ki jih snuje inteligenca za inteligenco, se goji miselnost, kot da je uvedba komunističnega gospodarstva in komunistične kulture pri nas le še vprašanje dneva.

Kje so korenine temu zlu?

Ne morejo biti v bedi, ker sicer bi moralo biti komunistično vse nižje in najnižje državno in samoupravno uslužbenstvo, ki je danes med vsemi sloji najslabše plačano in ki živi danes res v težki bedi. Ne morejo biti v napačni poučenosti o »blagodatih« komunističnega režima, ki jo povzroča divja propagandna literatura, ker se o inteligentu pač ne more dvomiti, da loči zrno od plev. Ne morejo biti niti v tradicionalnem slovenskem slovanoljubju, ker ker pač vsakdo vidi lahko razliko med staro slovansko Rusijo in mednarodnimi sovjeti. Razlogi morajo biti drugod.

Med ljudmi, katerih miselnost se giblje od krenščin in ljudske fronte pa vse do pravega boljševizma, so gotovo tudi taki, ki stisko časa globoko občutijo in nemirno iščejo izhoda iz nje, pa jim je tempo socializacije družabnega reda pri nas prepočasen. Ti ljudje — tudi dobri so lahko med njimi — ne pomislijo, da je naš družabni red v temeljih še liberalno-kapitalističen in da ga ni mogoče čez noč spremeniti v socialno-pravičnega, če naj se ne napravi več škode kot koristi. Pa takega človeka vsaj še pregovoriš če mu v vseh podrobnostih razkažeš stroj, ki pri nas preoblikuje družabne sile, socialne prilike in potrebe, pa čeprav le počasi.

Nedostopna za vsakršen argument je druga vrsta inteligentov, oznanjevalcev komunistične misli; to so ljudje materialističnega svetovnega nazora, ki jim za prehod od liberalizma v komunizem ni bilo treba dosti spreminjati svojega gledanja na svet. Nove svobodomiselne mladine stari liberalizem že dolgo ne zadovoljuje več, pa jim je pri iskanju novih potov svetovno-nazorno komunizmu še najbližje. To so habituelni komunisti, ljudje, ki razpoloženje za komunizem že nosijo v sebi; treba je bilo samo, da so se ga še našli.

lahko brez vsakega nasprotovanja in boja prepeljali svojo vojsko v Bolgarijo ter zasedli važne postojanke. Ko bo pa nemška vojska v Bolgariji do dobrega usidrana, se bodo pa lahko pripravili na nadaljnjo pot. V prvem času bodo najbrž napadli Grčijo v Traciji v okolici Soluna, da bodo tako razbremenili italijansko vojsko v Albaniji. Ker Nemčija noče, tako moremo brati v nemških časopisih, z orožjem prisiliti Grčije, da sklene mir z Italijo, pristika diplomatskim potom nanjo, da čim prej prostovoljno sklene mir, seveda takšnega, kakor si ga zamišlja Italija. Ko bo sklenjen mir z Grčijo in se bo Grčija podredila novemu redu, potem bo nemška armada, posebno pa letalstvo lahko imelo nadzorstvo nad vzhodnim delom Sredozemskega morja. Angleži ne bodo mogli več svobodno prevažati nafte iz Hajfe in z njo

Manufakturna trgovina Janko Češnik

Ljubljana, Lingerjeva ulica 1

ima še vedno na zalogi v veliki izbiri volneno blago za ženske obleke in plašče, kamgarne za moške obleke, blago za črne suknje, belo blago za rjuhe in kapne, flanelaste rjuhe, prešite in volnene odeje, gradle za madrace, garniture l. t. d.

Tretja vrsta naših komunističnih inteligentov pa je čisto računarska. To so kristolovci, ki mislijo, da je dobro pripraviti se na novi red, ki bo prišel, koristno še bolj, pripraviti se na vodilna mesta v tem novem redu. To so naivneži, ki mislijo, da se pride na vrh komunističnega režima kar naravnost od tople peči.

Kakšna sredstva imamo proti temu zlu? Ni dvoma, da treba z reformo družabnega reda pohiteti, ne toliko zaradi onih, ki se nad počasnostjo reforme zgledujejo, kolikor zaradi naglice, s katero se danes spreminja svet pred našimi očmi. Dogodki bi nas lahko prehiteli.

Drugo sredstvo je prava nacionalna vzgoja. Namenoma rabim to besedo: »nacionalna«. Ni namreč res, da ne bi imela nekega zdravega jedra vzlic temu, da je vsaj v našem jeziku diskreditirana. Prava nacionalna vzgoja je tista, ki človeka oblikuje po duhovni podobi narodovi. In če je v zmedbi zedanjih dni ne najde, gre nazaj v zgodovino. Pravi nacionalni vzgoji nasprotna je vzgoja, ki išče zgledov in vzorov za svoje oblikovanje človeka na vseh mogočih tujih tržiščih in ki se zadovolji s prvim, ki ga najde, samo da ni domač. Biti samemu sebi zvest, je največje dostojanstvo, do katerega se more dokopati kakšen narod. Tega največjega dostojanstva ne bodo priborili narodu ljudje, ki jih na prvem mestu diči nezvestoba do narodnih idealov.

Kot tretje in poslednje sredstvo pa ostane izločitev ljudi z boljševiško miselnostjo iz državnih in samoupravnih služb. Kdor namreč sam ne pride na to, da z boljševiškim konceptom v žepu ne more služiti Jugoslaviji, pa tudi ne slovenski skupnosti, mora biti nasilno odstranjen. Pokojni minister prosvete dr. Anton Korošec je delal tako in bilo bi želeli, da bi njegovemu zgledu, kar tiče odločnosti v borbi zoper komunizem, sledili vsi, ki so na odločilnih mestih v državi.

oskrbovati ladje po vsem Sredozemskem morju. Angleški mornarici bi bil s tem zadan zelo hud udarec in bi bila tudi Italija rešena velike stiske, v katero je zaradi grške in angleške ofenzive zašla. Da bi Angleži preprečili nemški napad na Grčijo, so baje angleške čete že v Solunu in na merodajnih mestih potrjujejo poročila, da so Angleži zasedli grški otok Lemnos in ga začeli z vso naglico utrjevati. Pravijo, da ga bodo spremenili v močno letalsko in pomorsko oporišče. Naj bo omenjeno, da so Angleži na Lemnosu zelo dobro spoznajo, saj je bil ta otok med svetovno vojno poglavito angleško oporišče v bojih za Dardanele in so ga izpraznili šele leta 1921. Kaj lahko se zgodi, da se bo na jugovzhodu Evrope okoli znamenitega pristanišča Soluna napravila solunska fronta, kakor smo jo imeli v zadnji svetovni vojski.

(Nadaljevanje s prve strani.)

ostali popolnoma mirni, če in kadar bodo nemške armade, ki čakajo v Romuniji pripravljene, na svojih pontonskih mostovih prekoračile reko Donavo in zasedle Bolgarijo ali jo, lepše rečeno, vzele v svoje varstvo. Da ima nemška diplomacija pri tej pogodbi prste vmes, je jasno. Najbolj gotovo je, da so nemški diplomati nasvetovali boljševiškim diplomatom, da naj pritisejo na Turčijo, da sklene to pogodbo, da nikakor ne bo napadla Bolgarije, ko bodo nemške armade šle v Bolgarijo. Vero-dostojni viri trdijo, da je Sovjetska zveza kot prijateljska zaveznica Nemčije zagrozila Turkom z napadom na Dardanele in Kavkaz, ako se vmešavajo v bolgarske zadeve. Ta pridobitev je za nemške diplomate zelo velikega pomena. Nemci bodo sedaj

Četa italijanskih domačinskih vojakov v Eritreji, ki se s obéudovanja vredno hrabrostjo bore proti Anglešem.

Indijske čete, ki se bore v Eritreji proti Italijanom

Angleški padalci v Italiji

Te dni so s angleški padalci spustili v Kalabriji. Po italijanskem poročilu je bilo vseh padalcev okoli dvajset. Vsi so bili dobro oboroženi. Njih naloga je bila, da razrušijo neke prometne in vodovodne naprave. Prišlo je do bojev med njimi ter italijanskimi orožniki, fašisti in prostovoljci ter so se morali Angleži na koncu vdati.

Iz angleškega sporočila o tem drznem podvigu napadalcev pa sklepajo nekateri, da niso bili vsi padalci ujeti in da se je nekaterim posrečilo izvesti svojo nalogo.

Nova angleška letala

»Basler Nationalzeitung« piše, da se Angleži sedaj noč in dan pripravljajo, da bi imeli v rokah učinkovito letalsko obrambo za primer poskusa nemškega vdora v Anglijo. Podrobnosti o tej novi tehniki niso znane, le toliko je prišlo v javnost, da so iz-

umili neki novi način metanja bomb pri nizkem poletu. Anglija ima tudi že letala posebne vrste, ki so zgrajena za te nove naloge. Strmoglavski napadi so v očeh letalskih strokovnjakov že zastareli in jih ne uporabljajo več kot splošno napadalno sredstvo. Strmoglavni napadi imajo namreč uspeh samo takrat, kadar nasprotna stranka nima letalskega protiorožja, drugače pa so neuspešni.

Novi angleški bombniki za nizke polete bodo imeli predvsem nalogo, da napadajo nasprotnikovo brodogradnjo, če bi se hotelo približati obalam Anglije, odnosno, da napadajo sovražne oddelke, ki bi se jim bilo posrečilo doseči obalo in se izkrcati. Onemogočili naj bi nadalje nasprotniku, da bi ohranil zvezo s svojimi vojnimi silami, ki bi se Angliji bližale ali se celo že izkrcavale. Izvežbane so tudi posebne nadzorne čete, ki bodo imele nalogo, da bodo po najhitrejši poti obveščale letalsko poveljstvo o približevanju sovražnika ali o poskušanem izkrcavanju.

Zoboból! Takho odstrani

VERAMON.

Veramon se nadalje uporablja pri glavobolu, po preveč zaviitem alkoholu, pri bolečinah ran in bolelni menstruaciji.

Zavitki z 2 tabletama in z 10 ter 20 tabletami se dobijo v vseh lekarnah.

VERAMON

Organa. reg. pod št. Br. 31894 od št. XI. 1938

Če zmaga demokracija

Bivši češkoslovaški predsednik Beneš je imel oni dan na liverpoolskem vseučilišču v Angliji govor o zavezniških vojnihih ciljih. Glavni cilj je, po njegovih trditvah, ureditev federativne Evrope po sedanji vojni. Ta nova Evropa bi obsegala več federativnih skupin, povezanih v enote po gospodarskih in narodnostnih zahtevah. Posebno tako federativno enoto bi tvorila nova, demokratično urejena Nemčija. Obnovljena bi bila samostojnost bivše Avstrije, Češkoslovaške, Poljske, Norveške ter drugih zasedenih držav. Tem pokrajinam seveda bi bila povrnjena tudi vsa škoda, ki so jo pretrpele v sedanji vojni.

Varnost v novem evropskem redu bi bila zagotovljena z novim političnim redom, ki naj bi preprečeval, da bi se v bodoče mogel dvigniti in uveljaviti kak diktator. Novi red bi prinesel osvoboditev malim evropskim narodom, omejil bi oboroževanje ter uvedel nove načine za gospodarsko sodelovanje, ki naj prepreči sleherni gospodarski spor med velikimi demokracijami ter prepreči ustvarjanje avtarkičnih držav, ki bi si skušale v gospodarstvu docela same zadostovati.

Ob Beneševih izjavah poudarjajo, da niso uradna izjava o angleških vojnihih ciljih, da pa je o vojnihih ciljih prvič govorila pooblaščen osebnost, ki pripada zavezniški vladi.

Dve novi knjigi

»Prva pomoč pri senjodah in nenadnih obolenjih. Spisal dr. Mavricij Rus Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena broširanemu izvodu 30 dinarjev, v c. 36 din. Vazna knjiga za vsakega. Priporočamo.

»Kmečka raven je izdala brošuro »Pridelujemo več dobre zelenjade« po prigedbi strokovnjaka inž. Jegliča Cirila. Kmetijem vrtovalcem zelo koristna knjižica stane 12 din s poštnino; dobi se pa tudi v vseh knjigarnah po 15. din izvod. Toplo priporočamo!

Banski svet je zboroval

Dne 17. februarja 1941 se je v stekleni dvorani banske palače v Ljubljani začelo redno zasedanje banskega sveta pod vodstvom bana dr. Marka Natlačen. Zborovanje je trajalo ves teden.

Iz govora bana dr. Natlačen

Gospod ban je podal obsežno poročilo o proračunu in se je pri tem dotaknil današnjih gospodarskih in socialnih razmer. Z novim, nekoliko povišanim proračunom se ne uvažajo nobene nove davštine. Delo na banovini je v preteklem letu zelo naraslo in je bila nujno potrebna ustanovitve novih uradov. Novi proračun je za okrog 19 milijonov višji od prejšnjega, ki je znašal 106 milijonov.

Ban dr. Natlačen se je v svojem govoru toplo zavzel za javne nameštence, poudarjal jo nujno dolžnost, da se dvignejo njih prejemki do višine, ki bo omogočala človeškemu dostojanstvu primerno življenje.

Nato je g. ban z močno lučjo posvetil v delovanje naših komunistov, šolancev in nešolancev, ki hujskajo naprej, čeprav so neprimerno boljše plačani in žive v neprimerno boljših razmerah kot njih ruski »lovarešci«.

G. ban je nadalje omenil, da je triletna poslovna doba občinskih odborov potekla, a se nove volitve zaradi razmer, v katerih smo, ne morejo izvršiti. Ker pa kažejo nekateri občinski odbori utrujenost, bo zahtevala banska uprava zakonito pooblastilo za to, da se delovanje občinskih odborov, kjer bo potreba, požiivi z novo imenovanimi člani.

V kmetijskem pogledu je ban dr. Natlačen poudaril nujnost vzornega obdelovanja zemlje, tudi doslej neobdelane, in je resno svaril pred lahkomišelnim sekanjem naših gozdov, katerim v varstvo bodo postavljeni posebni čuvaji.

G. ban se je dotaknil tudi vprašanja prehrane naše banovine. Izobilja ni in ga v sedanjem času gospodarske vojne ne more biti, vendar lakote ne bo, če bodo ljudje pametni in če bodo zaupali tistim, ki so se vadno doalej izkazali zaupanja vredne.

Glede javnih del je ban dr. Natlačen postavil načelo, da je treba skrbeti za ohranitev že obstoječih del, nato zaključiti in dovršiti pričetna in šele v tretji vrsti začeti nove gradnje.

Glede socialne politike je g. ban omenil prizadevanja banovine za zvišanje delavskih plač, ki so bila neredko kronana z uspehom. Je upanje, da v kratkem tudi zasebni nameščenci dobe vsaj najnujnejše.

Glede zdravstva je g. ban priznal, da napor zadnjih 20 let za ljudsko zdravje niso v razmerju s tozadevnimi naporji merodajnih čimteljev. Tega je kriv centralizem. Vse javne bolnišnice naj v bližnji bodočnosti pridejo v izključen delokrog banovinske samouprave.

V pomirjenju trgovinskega stanu je ban dr. Natlačen jasno izjavil, da nove ustanove, ki smo jih dobili tekom sedanjega gospodarske vojne, nimajo namena, da prevzamejo in opravljajo posle izmenjave blaga, ki bo slej ko prej prepuščena redni trgovini in zadrugam.

Po vrsti vse dni zasedanja so podajali podrobna poročila načelniki posameznih oddelkov banske uprave. Vratilo se je: uprava, kmetijstvo, prosveta, tehnične zadeve (ceste, ureditve voda, elektrifikacija itd.), socialno

skrbstvo in ljudsko zdravje, trgovina, obrt in industrija.

Vsakemu poročilu je sledila izčrpna, živahna razprava, ki so se je udeleževali mnogi banski svetniki. Pri tem ni vrle naše moške banske svetnike kar nič motilo dejstvo, da niso odločujoči, ampak samo posvetovalni organi banske uprave.

Cisto razumljivo je, da obseg tednika ne dopušta, da bi navedli vse podrobnosti poročevalcev, kakor tudi mnoge zelo tehtne nasvete in predloge banskih svetnikov. Naj podamo le nekatere.

Upravni oddelek

Banski svetnik Likar omenja korist občinske takse na izvoz lesa. Dr. Miler govori za preprečitev špekulacije s kmetijskimi posestvi. Zupan dr. Adlešič oriše nujnost ureditve plač vseh javnih nameštencev. Kolman prosi, naj se tudi podeželskim občinam dovoli prirastkarina kot izredna davščina. Deželak se zavzema med drugim za 13. plačo vsem uslužbencem. Hartner razlaga težave zaradi svojstvene ureditve zemljiške knjige v Slovenski krajini. Šerbinek opozarja na neopredvidne avtomobiliste. Zorenč tolači težave glede podpor družinam, ki so jim očetje odšli na orožne vaje. Kuder omenja beden položaj organizatorjev. Zupnik Kleki se dotakne protialkoholnega dela.

Novak pozdravlja predlog, naj občine javajo, koliko poslov iz prenesenega delokroga opravljajo, saj so dejanska prav v zadnjem času silno preobremenjene. Predlaga, naj čim več revizorjev v kratkem začne pregledovati občinska gospodarstva. Pozdravlja omejitev plesnih dovoljenj in strogost okrajnih načelstev v tem pogledu. Namesto gasilskih vesellic naj društva rajši nabirajo prispevke. Veselice pa naj se prirejajo le ob velikih jubilejih. Prepove naj se podeželskim trgovinam točenje alkoholnih pijač. Za fige, iz katerih se večinoma kuha le izganje, naj se uvedejo posebne sprevodnice. Urediti bo treba plače občinskim uslužbencem, čeprav bo to težko, ker imajo nekatere občine premajhno davčno osnovo. Glede občinskih proračunov prosi g. bana, naj bo širokogruden glede trošarin. Pri nabavah rezervne hrane za občine je banska uprava priskočila na pomoč in odprla občinam razne fondе. Drugim občinam, ki fondov nimajo, naj se dovolijo posebna posojila. V zadevah žaljenja časti naj se uvedejo občinski posredovalni uradi, da bodo odpravljene nepotrebne pravde.

Kmetijstvo

Dr. Sajovic pozdravlja uredbo o prisilni obdelavi sposobnega sveta. Stuhec govori za podporo zadružništvu. Steblovnik obžaluje, da je proračun za kmetijstvo nekoliko znižan, nato pa stavi v imenu Kmetijske zbornice celo vrsto koristnih predlogov. Ban dr. Natlačen Steblovniku takoj dokaže, da je glede znižanja proračuna za kmetijstvo v zmoti. Jan se zavzema za dopolnitev kmetijske šole v Polčah in za podporo prenovljeni Gospodarski zvezi. Prelog se trudi zlasti za revne Haloze. Pevec za trošarine prost cement. Majeršič nastopa za kmetu pravično ureditev lovskega vprašanja. Zorenč želi, da bi bila izobrazba kmetijskega ljudstva bolj praktična. Kržišnik zahteva večji znesek za pomoč vinogradni-

kom. Kugovnik poroča, da je v njegovem okraju še mnogo neobdelane zemlje in pomanjkanje delavcev. Sadravec zahteva, da se lov ukine in naj zajca vsak poljubno pobija. Umnik se med drugim zavzema za zaščito slovenskih gozdov. Lesar zahteva, da se olajša prenos zemljišč, ki jih je dobilo kmetijsko ljudstvo z agrarno reformo. Deželak zagovarja socialno zavarovanje kmetijskih poslov. Dr. Leskovar prosi za javna dela, ki bi dvignila donos zemlje. Strnad stavi važne predloge v imenu županske zveze. Slavič poudarja neupravičenost trikrat večje trošarine na vino kakor na pivo. Kuder riše težak položaj slovenskih hmeljarjev. Šerbinek se zavzema za obnovo vinogradov. Planina zahteva, naj se ne dovoli pogozdovanje orne zemlje. Bačič stavi razne nujne predloge v korist Slovenske krajine. Kolman izraža svoje želje glede kmetijskih predavanj v radiu. Rozman boče, da se zemlja tistim, ki je ne obdelujejo, vzame. Bitner govori za omejitev izsekavanja gozdov, za nabavo sadnega drevja in stavi še druge predloge. Tovšak zahteva zakon o zaščiti kmetijske zemlje. Novak prosi za podporo blagovnim zadrugam. Smolčnik govori za pocenitev krušne moke. Zupanc navaja važne predloge v korist Suhe krajine. Likar opozarja na neprimerne hleve.

Tehnični oddelek

Poročilo tega oddelka je podal njegov načelnik inž. Franc Rueh. K razpravi se je priglasilo kar 32 govornikov, ki so se banski upravi zahvaljevali za dosedanje delo glede ureditve cest, uravnave voda in napeljave električne luči. Obenem so gospodje banski svetniki prav krepko iznašali razne predloge v korist okrajev, kjer bivajo.

Socialna politika in narodno zdravje

K razpravi o poročilu socialnopolitičnega oddelka se je priglasilo mnogo govornikov. Dr. Ravnihar ugotavlja, da so nekatere cene pri nas višje kakor v vojskujočih se državah. Rozman predlaga uvedbo družinskih plač. Jesih se zahvaljuje banu za izboljšanje položaja upokojujencev Bratovske skladnice. Isto tako Arnez. Likar govori za nove vodovode. Tovšak zahteva podpore za družine s številnimi otroki. Novak opozarja bansko upravo, naj stori vse, da bo imela Slovenija za vse leto dovolj živil. Prelog se zavzema za socialno pomoč ptujskemu okraju. Sadravec boče prisilno delavsko organizacijo. Kleki priporoča omejitev sezonskega izseljenstva. Sajovic prosi za bolnišnico v Kočevju. Deželak želi najetje velikega posojila, da bo že enkrat rešeno vprašanje naših bolnišnic. Planina priporoča graditev hiralnic. Umnik razpravlja v preskrbi siromakov po občinah. Zupanc se zavzema za izpolnitev novomeške bolnišnice.

Sledila je razprava o trgovini, obrti in industriji. V razpravi o dohodkih banovine je med drugim govoril tudi strokovnjak g. Ivan Avsenek, ki je izrazil načelo, da naj služijo za kritje rednih izdatkov redni dohodki, za kritje izrednih izdatkov pa izredni dohodki. Cene pa moramo na vsak način ustaliti. Soglasno je bila sprejeta uredba o občinskih uslužbencih in nato še razne resolucije.

Poročilo prosvetnega oddelka prinesemo prihodnjič.

KAJ JE NOVEGA

Za zvišanje prejemkov javnih nameštencev

Banovinski svet v Ljubljani je na zadnjem zasedanju sprejel tudi resolucijo, ki jo je predlagal ljubljanski župan dr. Adlešič in ki se glasi:

1. Državna uprava naj izvede regulacijo plač vseh javnih nameštencev in jim zagarči vsaj eksistenčni minimum, ki bo odgovarjal današnjim prehranjevalnim cenam; 2. Da bo ta regulacija plač javnih nameštencev ostala trajno učinkovita, naj državna uprava izda potrebne mere, da se ustavi naraščanje draginje in stabilizirajo cene vseh predmetov življenjske potrebščine; 3. Ako državna uprava ne more doseči predlaganih mer z rednimi obstoječimi davčnimi in finančnimi viri, naj pristopi k izrednim meram, eventualno tudi k oddaji premoženja, da se s tem ustavi naraščanje draginje in ohrani vrednost dinarja.

Domače novice

d Za predsednika ljubljanske organizacije naše stranke je bil na mesto pokojnega dr. Korošca izvoljen minister dr. Franc Kulovec.

d Poveljnik orožniškega polka v Ljubljani g. Alojzij Barle je odpotoval na novo službeno mesto v Banjaluko.

d Novo meštansko šolo v Črnomlju je blagoslovil škof dr. Gregorij Rožman v nedeljo 23. februarja. Navzoč je bil tudi ban dr. Natlačen, ki je imel primeren nagovor. Šola je dobila ime po belokranjskem rojaku pesniku Otonu Zupančiču.

d Ljubezen je kakor nezrelo jabolko, je dejal Karl May. Če ugrižneš vanj, dobiš grižo. »Slovenski narod« se je v sivi starosti zaljubil v boljševeškega maršala Vorošilova, slavnega junaka, ki se je toliko osramotil v bojih proti petdesedemletnemu, a junaškemu finskemu narodu, da ga je moral zaradi tega Stalin upokojiti. In zdaj se »Narod« godi kakor vsem zaljublencem: neprestano misli in piše o svojem ljubčku ter tako na svoj način manifestira voljo za koncentracijo vseh državotvornih sil.

Proti kašlju vam priporočamo izvrstni Remedia sirup. Dobiva se v vseh lekarnah. Zahtevajte izrecno samo domači preparat Remedia sirup, ki je kvaliteto prav tak kot dragi inozemski preparati. Za Slovenijo je poverjeno glavno zastopstvo poznani lekarni Bahovec v Ljubljani.

d 875 ljudskih šol in 17 gimnazij je ta čas v Sloveniji. Učiteljstva je bilo lani v Sloveniji 4332, učencev pa nad 180.000.

d Belgrajskim akademikom je predaval 18. februarja zvečer prosvetni minister gosp. dr. Krek. V svojem govoru je g. minister naglasil veliki pomen duhovnih vrednot, ki naj trajno izoblikujejo notranjost vsakega vseučilišnika. V materializmu se svet duši. Govor g. ministra so akademiki zelo odobrvali.

d Doma je najbolje. Iz Francije se še vedno vračajo domov v Slovensko Kraljino izseljenci in sezonski delavci. Nekateri so doživeli vse grozote vojne vihere in so hva-

ležni, da so se spet mogli vrniti v domači kraj. Ko so lani odhajali na poletno delo, so mnogi celo zamerili našim oblastem, ki so jim priporočale, naj ostanejo doma, če imajo le količjak možnosti za preživetje. Komunisti so celo hujskali delavce, češ, ne privošči nam zasluzka. Danes vidijo, da so bili vsi nasveti le dobrohotna skrb za njihovo usodo. Kdor ni doma zadovoljen, naj se obrne do teh delavcev, ki mu bodo lahko marsikaj povedali.

d Sprejem mladeničev v inženjsko in konjeniško podčastniško šolo v starosti od 18 do 21 let. Rok za prijavo v inženjsko šolo je do 15. marca, v konjeniško do 15. aprila. Vsa tozadevna pojasnila dobite ustno ali pisмено: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. — Za pismeni odgovor priložite kolek ali znamke za 10 dir.

d Zamujeno naglo popravljajo. Banska oblast v Zagrebu ima v načrtu gradnjo štirih novih gimnazij, in sicer v Novi Gradiski, Senju, Osijeku in Slavnskem Brodu. Poleg tega je že skoraj dovršena gradnja gimnazije v Gospiču. Stroški za vsako gimnazijo bodo znašali 7 milijonov 500 tisoč dinarjev.

d Kozolec dvojnik je zgorel v Rovišah pri Sevnici. Gospodar Matija Mlakar ima do 40.000 din škodo.

d V večjih količinah so začeli proizvajalci dovažati na trg koruzo. Na dan se nakupi že po 500 vagonov. Pričakujejo, da se bosta dovoz in ponudba koruze še povečala ter s tem olajšala prehrano prebivalstva.

d Lastni živilski prehranjevalni urad je dobila zagreška občina. Ta bo preskrboval z moko, pšenico, mastjo, oljem, sladkorjem, kavnimi nadomestki, testeninami, krompirjem in gorivom mestno prebivalstvo. Vodstvo nad uradom bo imelo deset občinskih odbornikov. Njihova služba bo brezplačna.

d Naš tovorni parnik »Predsednik Kopajtič« je prišel po enomeščni vožnji s sto milijonov vrednim tobačnim tovorom srečno v Severno Ameriko. Prvi častnik na parniku je Slovenec Branko Velkavrh.

d Upokojen je bil dosedanj hrvaški podban dr. Krbek, na njegovo mesto pa je bil postavljen odvetnik dr. Svetozar Ivković, Srb iz hrvaške banovine.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

d Za tiste, ki imajo sladkorno bolezen. Hrvaški zavod za izdelovanje zdravil je dal v promet novo vrsto insulina, ki ga rabijo sladkorno bolni, da z njim uravnavajo ravnotežje v svoji prebavi. Doslej so insulin izdelovali v tujini in ga za drag denar pošiljali drugam. Ze pred letom dni je hrvaški zavod začel sam izdelovati to zdravilo iz nekaterih žlez govedi in druge živine, katero so klali v zagreški klavnici. Toda v zavodu

ASPIRIN

tablete

so vse enake!

In vsaka Aspirin tableta nosi »Bayer«-jev križ. »Bayer«-jev križ je edino jamstvo, da ste res dobili Aspirin. Ne pozabite nikdar, da ni Aspirina brez »Bayer«-jevega križal

Opomba: pri 2. in 3. letu starosti po 25 mg tablete

so delali nove poskuse in sestavili takšen insulin, ki ne deluje le po osem ur kot dosedanji, temveč celih 24 ur. Novi insulin se imenuje »Protaminzink insulin« in je za polovico cenejši kakor tuji. Proizvodnja v zagreškem zavodu je tolikšna, da lahko pokrije celotno potrebo vse države, čeprav je pri nas mnogo sladkornih bolnikov.

d Brez dobrega načrta. Te dni se mudi v grškem pristanišču trideset jadrnic, ki ne morejo odpluti na morje, ker ne morejo kupiti dovoljne količine hrane, ki jim je potrebna, dokler so na morju. Pri nas je namreč hrana omejena na živilske karte, teh pa mornarji naravno nimajo in trgovci jim hrane nočejo, pa tudi ne morejo prodati.

d Nemška radijska oddajna postaja »Alpen« v Gradcu oddaja vsak dan na valu 338/6 v času od 6.30 do 6.45, 18.15 do 18.30, 20.15 do 20.30 nemška poročila v slovenskem jeziku.

d 90 stotov bele moke je pristojna oblast odkrila v nekem mlinu blizu Subotice.

d Prometni nadzorniki. V Zagrebu je uvedena prometna novost. Na raznih mestih so postavljeni prometni nadzorniki, ki vsakega prekršitelja reda kaznujejo takoj na kraju samem. Včeraj je bilo prijetih 22 avtomobilistov in biciklistov zaradi nereda. Prav tako bodo uvedli nadzorstvo nad pešci in bodo kazen izrekli takoj na kraju samem.

d Ker ni hotel prodati slanine brez mesa je bil zagreški mesar Josip Herczeg pred zagreškimi okrajnim sodiščem obsojen na 8 dni zavora in 150 din denarne kazni.

d 70 pekov bo prišlo v Zagrebu pred sodišče, ker so odjemalcem in preprodajalcem lažno zatrjevali, da se je moka podražila.

d Še 2.898.000 dinarjev bo treba za dograditev srbske pravoslavne cerkve v Ljubljani.

d 100.000 zavarovancev je imel lani stalno Okrožni urad za zavarovanje delavcev. Zavarovani letni zaslužki članov OUZO so

znašali v minulem letu 945 milijonov, to je približno eno milijardo dinarjev. S to kratko opazko je podana vsa velika važnost socialne ustanove, kot je naš OUZD. V tekočem letu bo seveda milijarda zavarovanih delavskih zaslužkov že prekoračena.

d 33 vagonov jugoslovanske svinjske masti bodo odpeljali te dni v sovjetsko Rusijo. Komunisti, zabavljajte!

d Pogajanja za nakup 100 vagonov pšenične moke, ki bi jo mi plačali z modro galico, teko z Bolgarijo.

d Iz Trsta na Sušak. Turški tobak so do sedaj pošiljali skozi Trst v Ameriko. Ker zdaj to ni več mogoče, so po sporazumu poslali ves tobak po železnici iz Trsta na Sušak, od koder ga bodo jugoslovanski parniki prepeljali v Ameriko.

d Za 200 milijonov dinarjev lesa smo posekali v Sloveniji v letu 1939. Ali ni naš gozd ogrožen?

d 666 vagonov riža bomo dobili v kratkem iz Italije.

d 95 let je dočkal te dni umrli najstarejši srbski duhovnik v Pakracu Miron Nikolič. Duhovnik je bil 70 let, v tem času 50 let pravoslavni škof.

d Nov vodovod si hoče zgraditi Beograd. Vodo mislijo napeljati od izvirkov reke Mlave pri Zagubici, okrog 60 km daleč od Beograda.

Naznanila

n Ajdovec. V nedeljo, dne 2. marca ob treh popoldne priredi naše Prosvetno društvo žalopigo v petih dejanjih »Bele vrtnice«. Igra je polna zelo ganljivih prizorov, ki bodo vabili solze iz oči. Lepo vabimo vse okoličane in prijatelje!

m Ljubljanska krajevna organizacija Legije koroskih borcev bo podala obračun svojega dela na V. obnem zboru, ki bo dne 1. marca ob 20. v gostilni »Pri Levu«. Priidite točno in zanesljivo!

a Dravje. Poročila sta se Mrva Stane, tržni nadzornik, z Marijo Klemen iz ugledne krišanske družine Klemenove iz Kleč. Iskrečno čestitamo!

n Društvo Rdečega križa v Dobrniču priredi dne 9. marca 1941. v Baragovem domu v Dobrniču igro »Prisega o polnoči«. Čisti dobiček te prireditve je namenjen za zimsko pomoč revnim občanom. Zato smo prepričani, da bo udeležba popolna in da ne bo v dvoranah nobenega praznega kotička ob času prireditve.

n V nedeljo, 2. marca ob 3 popoldne priredi Prosvetno društvo pri Sv. Gregorju poučno predavanje in sicer: »Nezdrava rast slovenskega naroda«. Predaval bo okrožni zdravnik dr. Ludovik Kožuh. Vabljeni!

n Fantovski odsek Mavčice priredi v nedeljo, dne 2. marca ob 3 popoldne v Društvenem domu telovadno akademijo. Program zelo zanimiv. Vsi prijatelji naše organizacije vljudo vabljeni. — Bog živi!

n V noči od 17. na 18. februarja so neznani zlikovci vlomili v stanovanje Avšiča Franca, zidarskega mojstra v Semberjih štev. 18 in odnesli: 45 m šifona za blazine, 42 m platna za rjuhe, 1 črno žensko obleko, 1 črn ženski plašč, 1 plav plašč, 5 naglavnih svilenih rut, 1 modro

Radio Ljubljana

od 27. februarja do 6. marca 1941:

ČETREK, 27. febr.: 7 Jutrarnji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Nekaj solistične glasbe (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Radijski salonski orkester (vodi Petrie) — 14 Napovedi in poročila — 17.30 Pisan spored (Rad. ork.) — 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič) — 19 Napovedi in poročila — 19.25 Nac. ura; Belgrad govori — 19.40 Plošče — 19.50 Domet minut zabave — 20 Koncert zbora Glasbene Matice in Slovenskega vokal. kvinteta — 21 Koncert Rad. ork. — 22 Napovedi in poročila.

PETEK, 28. febr.: 7 Jutrarnji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11 Soliska ura; Kramljanje z mladino (M. Zor) — 12 Iz slov. govor in govajev (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Slovan na dan (koncert Rad. ork.) — 14 Napovedi in poročila — 14.10 Tulakoprometna poročila: Pokljaka in Komna, pomorski planinski postojanki — 17.30 Salonski kvartet — 18.10 Sodobne skrb in omejitve v gospodinjstvu (gđ. Marine Angula) — 19.30 Plošče — 19.40 Francosčina (dr. St. Lehen) — 19.50 Napovedi in poročila — 19.25 Dodekanes in Iper (dr. Roman Savin) — 19.40 Plošče — 19.50 Narodnozgodnj. glasbe v gorah (B. Jordan) — 20 Vsakemu nekaj (plošče) — 20.30 Koncert. Sodelujoča ga. Pavla Lovsetova in Rad. orkester. Dirigent D. M. Siljane — 22 Napovedi in poročila.

SOBOTA, 1. marca: 7 Jutrarnji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Plošča za ploščo pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Plošča za ploščo pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes — 14 Poročila in objave — 17 Otrška ura: Nastop »Pavlihevega odra« (iz velikega Studija) — 17.30 Slike iz prirode (plošče) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopisat igra Rad. orkester — 18.40 Pisanva obramba in zaščita (sestra Marija Pokoren) — 19 Napovedi in poročila — 19.25 Beseda k prazniku — 19.40 Koroski poje (plošče) — 20 O znanosti politiki (dr. Al. Kuhar) — 20.30 »Na straži hrvaški« — Potopisen in narodopisni večer. Napisal Petančič, izvajajo člani Rad. igral. družine, sodelujejo Fantje na vasi — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Za vesel konec tedna igra Radijski orkester.

NEDELJA, 2. marca: 7 Jutrarnji pozdrav — 8.15 Kvartet pihal (flavta, klarinet, rog, fagot) — 9 Napovedi in poročila — 9.15 Radijski salonski orkester (vodi V. Novak) — 10.15 Verski govor (p. dr. Guido Ranti) — 10.30 Prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Cirila in Meloda — 11 Havajski kvartet, vmes pojo anstra Finkove (spremlja prof. St. Mihelič) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Veseli domači zvoki. Radijski komorni zbor in Radijski orkester. Dirigent D. M. Siljane — 16.30 Smučarska telovadba in ZFO (inkl. Nac. ura) — 17.30 Kmet. ura: Sadovnjake gnojimo pozimi (F. Kofol) — 17.30 Po domače (plošče) — 18.15 Pesniški zbor »Krakovo-Trnov« — 19 Napovedi in poročila in objave — 19.30 Ura slovenske pesmi in besede: Posled Brede Šteke poje gđ. Vida Rudolf, pri klavirju prof. Lipovšek — 20.30 Pesniški in orkestralni koncert. Sodelujoči: Dr. Džanj in Radijski orkester — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Iz slovenskih oper (plošče).

PONEDELJEK, 3. marca: 7 Jutrarnji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Koncert godbe grenadinske garde (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Opold. spored Radijski orkester — 14 Poročila in objave — 17.30 Pisan spored Radijski orkester — 18.10 Duševno zdravstvo (dr. A. Brecl) — 18.30 Plošče — 18.40 Mesečni slovenski pregled (prof. Fr. Vodnik) — 19 Napovedi in poročila — 19.25 Nac. ura: Zagreb govori — 19.40 Čajkovski: Romeo in Julija — tragedija (člani Nar. gled. v Ljubljani) — 22 Napovedi, poročila.

VINA iz Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadovoljila Vaše pivo najbolj!

TOREK, 4. marca: 7 Jutrarnji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Pisanli zvoki (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Koncert slovenske glasbe (Rad. ork.) — 14 Napovedi in poročila — 14.16 Sol. ura: Naše narodne pesmi pojo učence II. dekl. šole — vodi gđ. M. Laharner — 17.30 Ruske pesmi (plošče) — 18 Cello-solo koncert (prof. C. Sedlbauer, pri klavirju prof. M. Lipovšek) — 18.40 Magični strupi v življenju in znanosti (prof. M. Adlešič) — 19 Napovedi in poročila — 19.25 Nac. ura: Ljubljana govori — 19.40 Plošče — 19.50 Soliska posvetovalnica (prof. E. Boje) — 20 Poje in koronice (plošče) — 20.30 V opernem čas. — Poje A. Dorian, igra Radijski orkester. Dirigent D. M. Siljane — 22 Napovedi in poročila.

ŠREDA, 5. marca: 7 Jutrarnji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Veseli orkestral. točke (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Stenka Avgust igra harmoniko — 14 Poročila in napovedi — 17.30 Messenger: Piva goloba, solita (plošče) — 17.45 Mindinska ura: Ziga Zois, zgodov. igra. Spisal Arnost Alamida, izvajajo člani Rad. igral. družine — 18.40 Za pravni prehod naroda (prelat Jan. Kalan) — 19 Napovedi, poročila in objave — 19.25 Nac. predavanje: Vojška ura — 19.50 Uvod v prenos — 22 Prenos iz Ljublj. gledališča; v 1. odmoru: Glasbene predavanje, v 2. odmoru: Napovedi in poročila.

Iz uredništva. V. pri Litiji: Vašo misel, da bi marsikateri pretep v gostilni in doma izostal, ako bi bilo tudi žganje in vino na karte, izročamo s tem v pretres merodajnim činiteljem. — V Dobrniču: O tem, kar ste na Koziaku našli, ne moremo pisati. — Jesenice-Fužine: Kar je dobrega, sprejememo, ostalo gre v koš. Izbirajte!

Rok za nagrade podaljšan!

Uprava »DRUŽINE« sporoča:

Od sotrudnikov in agitatorjev »DRUŽINE« smo prejeli številne prošnje, naj podaljšamo rok za razpis nagrad vsaj za mesec dni. Ker s tem olajšamo njihovo delo za pridobivanje naročnikov, smo jim ugodili in podaljšujemo rok do 10. marca t. l.

Novi grobovi

m Umrli so: v Zagrebu 72 letni zagrebški kanonik Slovence gosp. Janko Barle, na Bledu nadučitelj v pokoju Josip Žirovnik, v Primskovem pri Kranju trgovec Franc Gruden, v Trzinu ključavničarski mojster Ignac Mušič, v Novem mestu trgovec Adolf Pauser, v Slovenjgradcu Jožef Spešny, v Mariboru Jurij Košir, finančni nadpreglednik v pokoju, v Preski 87 letni Jožef Narobe, oče g. p. Inocence, kateheta v Ptuj, v Škofji Loki Marija Bernik, na Polici g. župnik Josip Bambič. — V Ljubljani so odšli v večnost: usmiljenka s. Amalberga Marija Cajben, Antonija Ahačič roj. Perko, gostilničar Jakob Sedej, bivši trgovec Karol Batistič, soproga uradnika drž. železnice v p. Marija Gerdina, soproga narednika v pok. Mahnič Ana, posestnik Valentin Margutti, viš. pol. agent Jože Kosmina, glavni arhivar pri upravi policije Anton Jurca, posestnik Josip Pahor, Toni Hann, hišni posestnik Franc Boštjančič, šivilja Alojzija Prah. — Naj počivajo v miru!

n Vigred, ženski list se naroča pri upravi Vigredi, Ljubljana, Pražakova ulica 8.

»DRUŽINA« prinaša:

»Majda Podpečanova«. To je krasna živirna povest kmečkih ljudi. Zanimive članke, slike itd. Za šalo: »Ir Krjavljivega kosa« in »Ljudih iz Lažne vasi«, same veselo in zabavne stvari Posebna stran za ženske. »Dekle kam gre tvoja pol?« je naslov dekliskemu kotičku v »DRUŽINI«. Kaj takega naša dekleta še niso čitala. Za prve številke »DRUŽINE« so vzbudile pozornost. Naravnost nestrpne čakajo naročniki vsake nadaljnje številke. Prvih števil bo skoro smanjalo, zato čimprej naročite, da dobite vse številke! Po 10. marcu se delimo nagrade.

UPRAVA »DRUŽINE« v CELJU.

RAZGLED PO SVETU

Sovjetski delavski sveti brez besede

Vso oblast v ruskosovjetskih tovarnah ter industrijskih podjetjih bodo odslej imeli ne več delavski sveti — kar je komunizem razglašal kot svojo glavno pridobitev in kot znanje znamenje socializacije — temveč ravnatelj in upravniki, kakor je to po tako imenovanih kapitalističnih državah. Direktorji bodo imeli neomejeno oblast za določanje delovnega časa in za kaznovanje delavstva. Zaradi tega bodo direktorjem zvišane tudi plače — tako je sklenil 18. kongres komunistične stranke.

DROBNE

Hitler je v svojem govoru dne 24. februarja napovedal najhujšo podmorsko vojno za marec in april.

Nemčija hoče zagotoviti vsem narodom pravo svobodo, katere najboljšje znamenje je socialni napredek, trdi berlinski »Nachtausgabe«.

Anglija je bolgarski vladi sporočila, da ji bo napovedala vojno, ako bo brezbržno dopustila preko svojega ozemlja prehod nemških čet.

Nov japonski poslanik v Washingtonu Nomura je obiskal ameriškega zunanjega ministra in ostal pri njem — štiri minute.

Japoncem bomo takoj pretrgali pomorske zveze za preskrbo, ako se bodo poskušali približati našim postojankam, je izjavil ameriški admiral Stark.

Zopet so se pomnožili nemški napadi na Anglijo in njena mesta.

9000 Abesincev se vadi v angleškem Sudanu in bodo v kratkem prispeli na bojišče.

18.000 ameriških letal bodo prejeli Angleži do konca l. 1941, vedo angleški listi.

V Bukarešti do doslej zaprli 4000, v ostali Romuniji pa 4500 »protidržavnih elementov«.

Nemškega generala Rytta je ubila v gozdovih Bydgošca skupina skrivačev se poljski vojakov, piše »Deutsche Rundschau«.

Maršal Petain naj jasno razloži svoje namerje, kam misli voditi Francijo, mu očita pariški dnevnik »Matin«.

Ker še ni očiščeno razvalin, je še vedno zaprto pristanišče v italijanski Genovi, poročajo švicarski listi.

Japonska bi angleško posest napadla na Daljnem vzhodu šele, če bi sklenila nenapadalno zvezo s Sovjeti, sodi ameriški »New York Times«.

Ni dovoljeno niti za trenutek misliti na morebitno angleško zmago, uči »Popolo d'Italia«.

Velika razprava proti francoskim častnikom, ki so se pridružili upornemu generalu de Gaulleu, se je pričela v francoskem Vichyju.

Zaradi pogostih nesreč na španskih železnicah, bodo odslej preiskave o krivdi vodile vojaške oblasti.

Dostop v vso Južno Italijo je prepovedan tujcem.

Trdovratno vzdržujejo vest, da Nemčija pritiska na Grčijo, da bi sklenila mir s Italijo.

Pri spomladanskem nemškem napadu na Anglijo bodo baje igrale odločilno vlogo nove nemške »žepne podmornice« od 40—60 ton.

400 milijonov ljudi ima po zadnjih podatkih Indija.

Da bi omogočili službo božjo v francoskih ujetniških taborih v Nemčiji, so poslali tja iz Francije 448 prenosnih oltarjev.

Vojaške zastopnike tujih držav je sprejel te dni v Moskvi novi načelnik gen. štaba sovjetske vojske general Zukov.

60 milijard francoskega zlatega zaklada je šlo svoj čas v Severno, 40 milijard v Južno Ameriko.

6000 padalcev se udeležuje velikih letalskih manevrov v Rusiji.

200.000 Wavellovih vojakov čaka, da jih prepeljejo iz Afrike v Grčijo, trdijo turške vesti.

Že v prihodnjih desetih dneh je treba pričakovati izredno pomembnih svetovnih dogodkov, je povedal ameriški senator George.

3000 kvadratnih kilometrov je poplavlila Donava na Madžarskem.

650 letnico obstanka bo v kratkem slavila Svica; to bo obenem jubilej pametnih življenjskih sporazumov med različnimi narodi, kakor so v Svici.

V Egiptu urejajo poljske čete, ki so jih tam zbrali iz vseh delov sveta.

Gospoke avtomobile nič več ne izdelujejo v Kanadi.

10 milijonov dolarjev ponujajo Amerikanci Italijanom za njih ladje, 23 po številu, ki so se zatekla v ameriška pristanišča.

En milijon vojakov bodo imele Združene države Severne Amerike v nekaj tednih.

Na bojiščih v Afriki ni posebnih sprememb: v Libiji so samo letalski napadi, v Somaliji so prešle angleške čete reko Džubo, v Abesiniji so dosegli nekaj uspehov uporni Abesinci.

Stvari v Franciji se razvijajo v smeri končne rešitve francoskega vprašanja, je izjavil Laval.

50 japonskih vojaških ladij in do 500 letal je sedaj zbranih v kitajskem Hainanu.

Monakovski škof, 70 letni kardinal Faulhaber bo šel na papežovo vabilo na oddih v vatikanski grad Castel Gandolfo.

Ameriški Slovenci so se na velikem zborovanju izjavili za zedinjenje vseh Slovencev. Z nemško pomočjo bomo zmagali, je izjavil Mussolini 23. februarja v svojem velikem govoru v Rimu.

200 velikih angleških bombnikov je na poti čez Tiho morje v Singapur.

200.000 ljudi, med njimi mnogo žena in otrok je zbranih na meji francoske Somalije za prestop v francosko ozemlje.

V Eritreji so se izkrcale de Gaulleove francoske svobodne čete.

200 km daleč so že prodrle južnoafriške čete v italijansko Somalijo.

Pogorela je tretjina španske luke Santander; 20.000 oseb je brez strehe.

Italijanski naseljniki v zasedeni Libiji so brez odpora in z veseljem podreajo angleški upravi, poroča Reuter iz Kaira.

Italijanska posadka v afriško-pustinskem Džarabubu se že več tednov upira vsem sovražnikovim napadom, pravi Agencija Stefani.

Dokler bo Avstralija imela kaj virov za pomoč, Anglija ne bo sama, je obljubil predsednik avstralske vlade Menzies.

V nemškem zunanjem ministrstvu so tujim časnikarjem zanikali, da bi Nemčija pritiskala na Grčijo za mir s Italijo.

Angleži računajo z nemškimi plinskimi napadi, ter so zato začeli vežbe proti plinskim napadom.

Italijani poročajo, da so v Albaniji odbili grške napade in da so bile izgube na obeh straneh zelo velike.

11. italijanski diviziji se kljub ogromnim žrtvam ni posrečilo prisiliti Grkov med Tepelejem in Klisuro na umik.

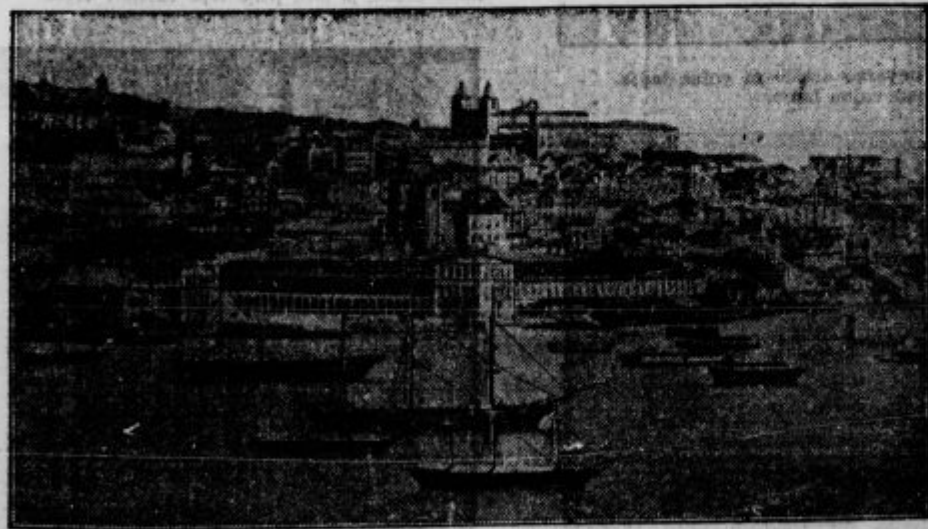
Sovjetska Rusija je začela gospodarska pogajanja s fašistično-imperialistično Japonsko.

Angleški padalci v Južni Italiji so hoteli posnemati Nemce, pa se jim ni posrečilo, trdi »Völkischer Beobachter«.

Do Krakova in Katovic na Poljskem in nazaj so pretekli teden priletela angleška letala in bila so devet ur v zraku.

Odobranje je vzbudila v bolgarski javnosti te dni podpisana pogodba med Bolgarijo in Turčijo.

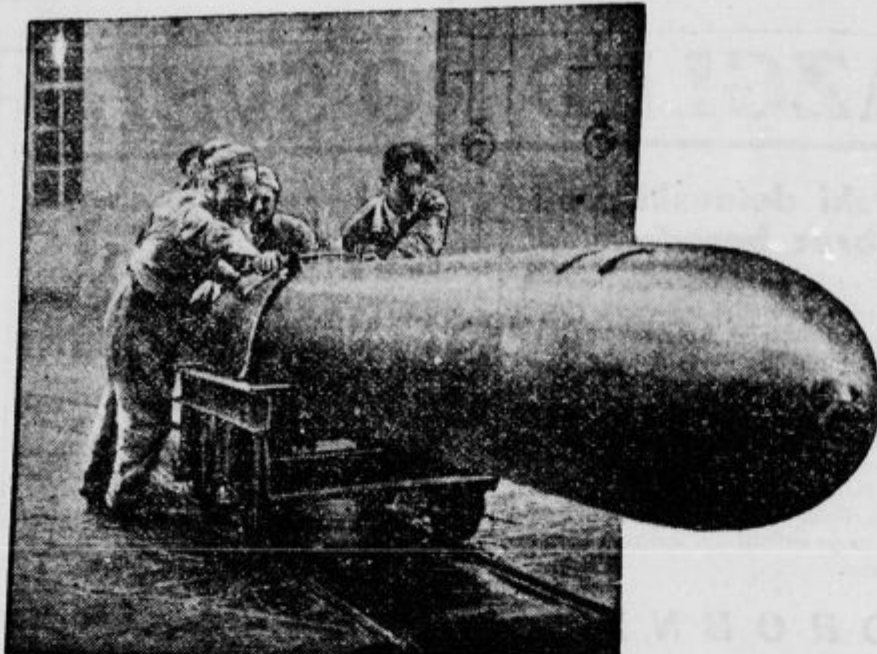
Od 9. do 15. februarja so Italijani v bitkah v zraku in na tleh uničili 92 angleških letal, Nemci pa 69; Angleži poročajo drugače.

V Lizboni, prestolnici Portugalske, je divjal te dni strašni orkan, ki je povzročil v mestu velikansko opustošenje

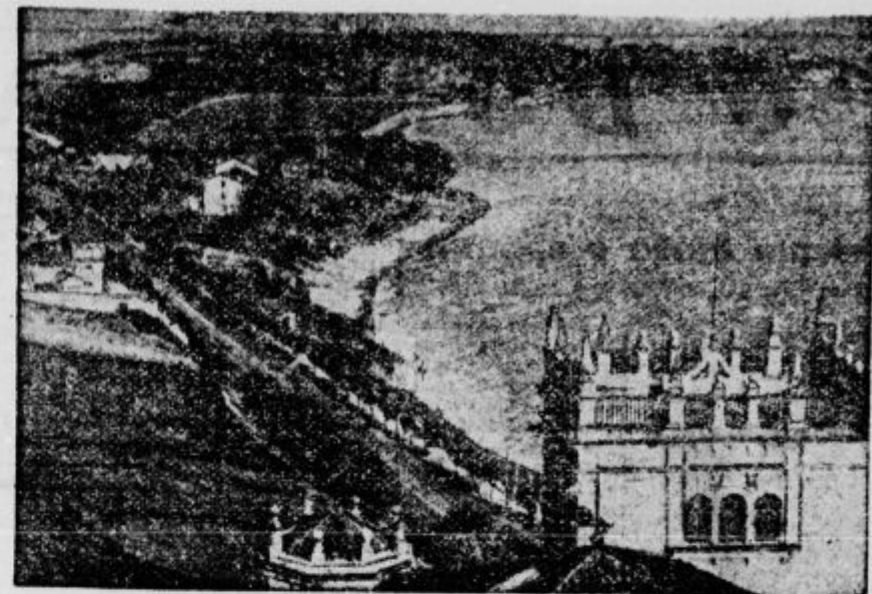
Londonska ulica takoj po nemškem zračnem napadu.

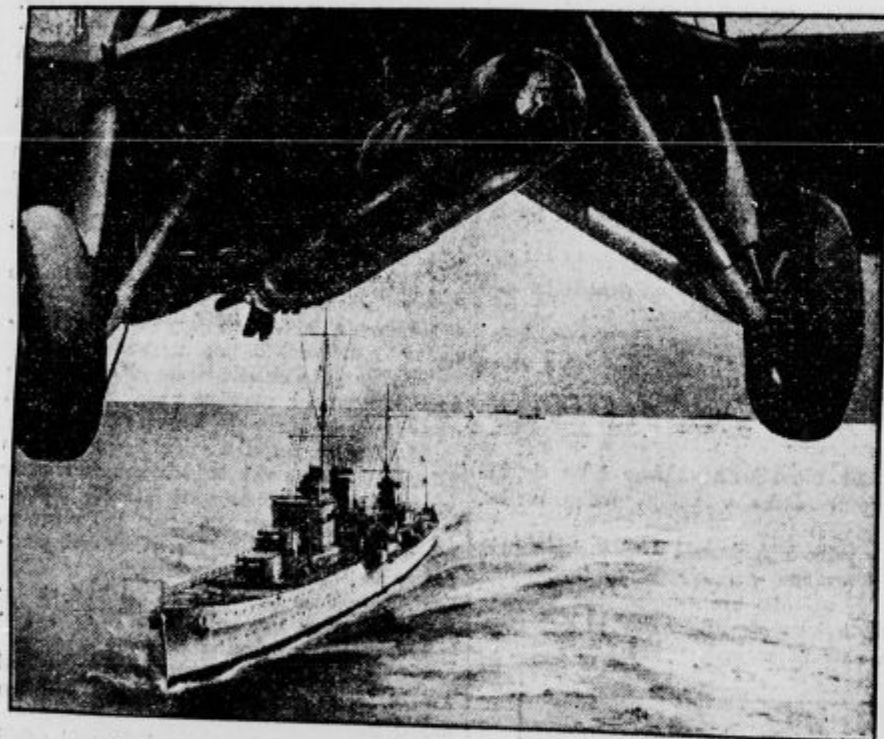
Italijanski mornarji prevažajo torpeda.

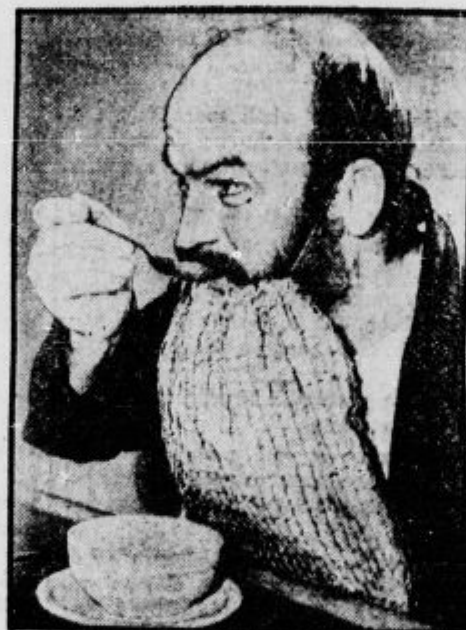
Oddelček bolgarske vojske. Bolgarija je te dni sklenila mirovno pogodbo s Turčijo. Komu bo v prid ta pogodba, še ni znano.

Letovišče Santander v sev. Španiji, znano iz bojev med komunisti in generalom Francom. Ena tretjina tega mesta je nedavno požorela.

Zračni torpedo, poleg podmornice najbolj nevarno orožje za vojne ladje. Na sliki: letalo s torpedom nad vojno ladjo.

Brado je savil v vrečo. Filmski statist, ki mora imeti brado, jo med jedjo lepo zavije v vrečo.

Italijanska konjenica v Tripolisu. Italijani so v Tripolitani organizirali močan odpor proti Angličanom.

Ameriški padalci. Ameriška vojaška uprava je za te svoje nove čete dala delati posebno vrsto čelad.

Nemški letalci v Italiji. Sedi jo kar na letalskih bombah.

Nemški vojaki v Siciliji.

Nemški motorni čolni lovijo mine ob francoski obali.

Italijansko vojno taborišče v Eritreji, kjer so veliki boji med Angličani in Italijani.

PO DOMOVINI

Duh, svetnik Fr. Vovko:

Vrlemu možu v spomin

Janez Lavrič, * 10. 3. 1877, † 21. 12. 1940.

Ko sem 20. avg. 1903 prišel v Stari trg za kaplana, sem kmalu spoznal med ondnotnimi fanti markantno osebnost Janeza Lavriča. Markantno, pravim. Resen, moder, preudaren, kakor je bil, je na prvi pogled bolj slikal zrelemu možu kakor vihravemu fantu, četudi je stal v polni mladeniški dobi. Kmalu pa sem se prepričal, da je bil poln mladostnega ognja in fantovske razgibanosti, ki je rapešao grabila daleč naokrog. In kot tak mi je bil desna roka pri mojem delovanju v starotški fari vse tja do 7. 1. 1909, ko sem jo zapustil.

Ko sem prišel v Stari trg, sem našel ondi evetoče versko življenje. Pogrešal pa sem mlad. Marijine družbe. Ko sem se razgledal nekoliko po župniji, sem razodel Janezu, da bi rad ustanovil FMD. Malo v skrbeh sem bil, kaj bo rekel k temu on, ki je imel takrat že nekaj nad 20 let. Takoj si je osvojil mojo misel. Nekajkrat sva preresetala vse fante po fari, potem pa sva šla na podrobno delo. Svest sem si bil, da bi prizadevanje kronano z uspehom, kajti Janezova beseda je pri fantih za čudo mnogo zalegala...

Veličasten je bil tisti nedeljski popoldan, ko so — menda leta 1904 — v starotški župni cerkvi sprejemali fante v Marijino družbo. Ne vem več točno, koliko jih je bilo. (120.) »To niso bili fantje, to so bili fantje,« je s ponosom kazal fotografijo tistega sprejema. Samo to

vem, da jih je bilo veliko in fest fantje so bili. Ne morda kaki šoli odrasli dečki — no, tudi takih ni manjkalo — še več je bilo med njimi postavnih fantov, ki so šli po 20 in več let. Dobrim župljanom je tisti popoldan igralo srce od veselja, še bolj pa meni in Janezu, ki je bil prvi prednik te družbe.

V tistih letih smo polagali temelj prosvetnemu delu v »deželici«. Ne rečem, da smo orali lodino, a to rečem, da smo polagali temelj. Žnidarjev Janez je bil med prvimi in poglavitnimi zadevnimi delavci. Bog mu je dal več talentov na razpolago in Janez jih je pridno izrabljal. Po naravi je bil brihten. Cital je ve-

POST

Za post imajo mnogokje navado malo jesti in brez mesa — no, to se vé, vse to se dá prenesti.

A ni dovolj, če se posti razvajen želodec. —

»Se jezik naj se pokorí, nam pol je vaški godec.

Jezček ki zabavlja rad, opravlja, obrekuje, razkačen sila kakor gad — vsaj v postu naj miruje.

Posti naj se oko, ki svet le zaničljivo gleda; na drugih najde vsako smet, na sebi ne, seveda.

Uho, naslonjeno na plot kot vrag, ki dušo skuša, vsaj zdaj naj zapusti svoj kot in marnjev ne posluša.

»Zapomni si, moj dragi goste, zapel je vaški godec.

»Ves človek naj obhaja post, a ne samo želodec.«

liko (Krekove »Črne bukve«, Socializem, Učenikovo Sociologijo, Rimski katolik, Katoliški obzornik, Čas, Dom in svet). »Slovenec« ga je spremljal od njegovega 18. leta do smrti. Slovensko literaturo je prebral vso, kar jo je izšlo do leta 1904, izvirno in prevode, bil je dopisnik Slovenca in Domoljuba, čeprav je moral kot krojač neugnano delati, da je bil domačin krušni oče, kar je tudi v polni meri bil. Dasi ga življenje ni pestovalo, ni bil mrk in zagrenjen, ampak do skrajnosti poštvovalen in vnet za splošno dobro. S temi in še drugimi lepimi lastnostmi obdarjen, se je dal vsega na razpolago, da bi prosvetno delo čim globlje korenine pognalo in se razmahnilo. Bog ve, koliko krat jo je Janez primahal iz Kozarč v Stari trg, da bi tu prisostvoval sejам, društvenim sestankom, vajam za igre, petje, cerkveno in svetno, tamburico itd. (pozneje še za Orle. Po vojni jih je spet zbiral in se sam — že mož — preganjal z naraščajem, ga vadil in učil).

Cesto je imel dovolj povoda, da bi bil malo dušen. Toda tega ni nikdar pokazal. Venomer je dvigal in bodril. Tudi zaropotal je, kadar je bilo treba. Zgrabil je, a zgrabil tako, da je malokdaj zabolelo. Zavedal se je, da ni močnejši tisti, ki jih več stre, ampak tisti, ki jih več dvigne. Gledal je naprej in strahov za hrbtom se ni bal... O, kako dobrodošel je bil kot tak pri izobraževal. društvu v Starem trgu!

In v politiki? Na tem polju so bili starotški farani že pred 30 leti pravi mojstri, kar je zasluža pokojnega župnika P. Hauptmanna. V Janezu je politična žilica posebno čvrsto bila. (V svetovni vojni je šel kot »p. v.« na Plöcken-pass za tovarno živinice. Tam je učil Bosance pisanja.) Skoz in skoz načelen: borbena, brez-kompromisen, niti za las v dobri stvari od-jenljiv, brez himbe ter do zavidanja odkrit — je bil nasprotnikom pravi strah. Bili so se ga, a ga tudi spoštovali; zakaj Janez je bil vedno takten, stvaren in nikdar oseben.

Še marsikaj bi se dalo zapisati o tebi, dragi Janez. Pa bodi dovolj! Zapišem samo eno: to, kar dan za dnem ponavljam pri daritvenem oltarju:

Bog Ti daj večni pokoj, in večna luč naj Ti svetil

Kupujte pri trdkah, ki oglašajo v »Domoljubu«!

Rabljeva roka

Angleško spisal J Fletcher Ray.

Poslovenil Franc Poljanec.

Joana, jaz nisem spoznala človeškega moža. Jaz sem Jožefova zaročena žena; kot mož me ni nikdar spoznal. Želim, da ti to resnico pričaš.

Vsa utrujena se je zgrudila na trdo posteljo in si zakrila obraz. Stopila sem k njej, pokleknila njej ob stran in se je doteknila. »Marija,« sem rekla, »o ti dekla Najvišjega, vem, da resnico govoriš.«

Ležala je bela in bleda, kakor da je izklesana iz najbolj belega marmorja. In ko sem jo tam videla, me je prevzel čudno velik strah, če sem pomislila, kaj je imelo še priti. Potihem sem odšla v drugo votlino in rekla Jožetu, naj pri ognju pogreje vode. Noč je bila pokojna in jasna in polna zvezd. Luči v gostilni so pogasile; Betlehem je pod blede luno pokojno počival. Na griču je zablejala ovca, potem je pa vse potihnilo.

Mislila sem na reči, ki jih je ta deklica pravila. Kako čuovito, da je ta, ki živi nad zvezdami in čuva nad spečim Betlehemom, izbral to ljubko bitje, da bo Mati njegovemu Sinu — in da sem prav jaz bila tam in sem jo gledala. Vse je bilo zame preveč čudno, da bi mogla razumeti. Za trenutek sem šla dihat nočni zrak, nato se pa vrnila noter v hlev.

Tako mi je bilo, kakor da mi je bila duša maziljena, srce pa očiščeno. Vse je bilo, kakor sem pustila: svetilka v kotu je še migotala, osle in vol sta žrla svojo klaho in med tem gle-

dala okoli, slama je na tleh ležala v kupih. Zraven jesli je ležala posoda z mlekom in vrč za vodo; in tam, glej, je bila ona, ki sem ji prišla sreč.

Da, vse je bilo isto, zame pa vendar ne isto; ta surova votlina je bila pač najsvetejši kraj; kadeži se laneni stenj je bil svetli ogenj; slački dihi volov je bilo posvečeno kadilo; in tiste jasti so bile pač pravi božji oltar, kjer naj se srečata zemlja in nebesa.

Ej! in še več: ona z belim bledim obrazom in temnimi milimi očmi; ona z rahlim, nežnim telesom in migljajočimi solzami je bila dekla Najvišjega, ki naj edinega božjega Sina spočetea prinese svetu in ljudem. Pokleknila sem, sklonila glavo in molila.

Ona je vstala in odnesla plenice. Dela si jih je k licu, morebiti se je bala vlage, nato jih je pa položila v jasl in se mi skoz solze nasmešnila. Potem se je naslonila na jasl in roke prekrizala na prsih. Oči je dvignila proti nesom in melko in tiho izpregovorila:

»Ne boj se, Marija, zakaj milost si našla pri Bogu. Sveti Duh bo prišel nad te in moč Najvišjega te bo obsenčila; in zato se bo tudi Sveto, ki bo iz tebe rojeno, imenovalo božji Sin. — Da, Gospod,« in roki sta ji sklenili na prsih, glas se ji je pa dvignil v iskreni prošnji, »da, Gospod, resnični božji Sin!«

Njeno rahlo telo je zdrknilo na kolena, roke so se ji pa oklenile stranic jasl. Dihala je v kratkih, nenaonih sunkih; srce ji je močno bilo. Znova je obraz dvignila proti nebu; in med napol pridušenimi vzdihli molila.

Vstala je, kakor da jo je napolnila nova moč, in stala z razproštrtimi rokami, kakor da gleda nekaj, kar je pred mojimi očmi skrito. Luč svetilke ji je migljala po licu, njene blede ustnice so se gibale, glasa pa nisem slišala. Vstala sem in hotela stopiti k njej, pa me je s stegnenimi rokami ustavila.

»Ne, Joana,« je rekla, »ali bi ne hotela najprej poklekniti in prositi za Dete, ki se ima roditi?«

In potem sem, kakor se umrljivim ljudem vpricho svetih reči spodobí, pokleknila, pripognila glavo in skušala moliti; komaj sem vedela, kaj naj rečem. Cutila sem čuden mir in pokoj; kakor da je Bog sam navzočen. Stišala sem globoko sopenje volov in prasketanje ognja zunaj. Zaprla sem oči in molila naj bo slabotnemu, nežnemu telesu Matere prizaneseno.

V tem svetem miru tihote ni nič motilo; niti vol se v svoji staji ni premaknil. Devica je zopet pokleknila; obraz se ji je bleščal v Gospodovi gloriiji. In glej! ko sem pokleknila, glej! je bilo meni, Joani čano, da sem se smela pridružiti svetim bitjem, ki so prišla iz nebeskih krajev, da posvete kraj rojstva njega, ki naj reši Izraela. In, o Suzana, petje, sladko in rahlo in nežno se je tajno razlilo nad mojo dušo; morebiti je bil šelest angelskih peruti, saj jo bilo, kakor da so vsa nebesa tam in pričakujejo PRIHODA KRALJA...

Kar se spominjam, niti enkrat nisem zapala, ko sem čula pri porodnih bolečinah žená; ali je bila vročina svetilke, ali živine, ali kakšna druga reč. okna namreč nobenega nismo imeli, ne vem. Toda neki globok spanec me je prevzel; dasi je sedaj name zlezla starost — tega spanca sem bila vedno žalostna.

Vendar je pa prav to spanje morebiti Bog sam naredil; da bi nobene človeške oči, razen oči njegove izvoljene Dekle ne gledale prihoda njegovega edinorojenega Sina na ta grešni svet. Koliko časa sem spala, ne vem. Zbudil me je ljubeč krik (vedno sem namreč zelo rahlo spala), bil je ganljiv krik Deteta; med tem namreč, ko sem spala, glej! je Marija rodila Dete; in tako se je zgodilo, da se je Kristus rodil v Betlehemu.

Blaženost v srcu te Matere, ko je gledala svojega prvorojenca, bi mogli povedati samo

Iz raznih krajev

Skofja Loka. Na prosvetnem večeru v četrtek bo imel skioptično predavanje o Turčiji in njenih sosedah v sedanjih vojni g. ravnatelj Košiček. V četrtek, dne 6. marca pa bo izredno predavanje o prehrani in krušnih kartah, ki ga bo imel minister g. Snoj. Vsi vabljeni!

Preska. 22. januarja smo pokopali v Preski Narobeta Jožeta. Star je bil skoro 87 let. Mož je bil do zadnjih let kovač v tovarni v Goricanah. — Njegovo geslo je bilo milo in dela. Pomagal je vsakemu, zato so ga vsi spoštovali. Ker je bil nad 50 let kovač in je silno varčno živel, bi bil lahko imel veliko premoženje. Pa je prav vse do zadnjega izdal in je umrl kot berač. Pogreb je bil na vso moč lep. Blagemu možu bodi Bog obilen plačnik!

Skofja Loka. V najlepših letih se je poslovil od nas Jan-ko Zakotnik iz Starega dvora. Bil je dober fant že od mladosti in vesel moški ga bili že tedaj, ko le bil eden najbolj vnetih članov Marijine kongregacije na drž. meščanski šoli. Pa tudi pozneje je ostal zvest Bogu in se ni dal speljati vabljivim gestam z raznih strani. Ravno je dobro do- študiral in dobil primerno službo, pa bi hotel tudi domačim kaj pomagati, pa ga je božja Vsemogočnost poklicala v večne višave. Dobro se je pripravil na zadnjo pot. Njegov veličasten pogreb pa je pokazal, kako priljubljen je bil povsod. Toliko cvetja, toliko ljudi, toliko molitve in lepe poslovilne besede njegovega sovrstnika Petra Klobovca so privabile vsem solze v oči, ko so njegovo mlado truplo položili v domačo zemljo, duša njegova pa se že veseli pri Bogu! Zbogom, Janko!

Dole pri Litiji. Stari častiljivi župnik in duh. svetnik g. Václav Filler je upokojen. Nad 40 let je očetovsko skrbel za naš dušni in telesni blagor. Dobremu gospodu želimo, da ga med nami Bog še dolgo ohrani. Novemu župniku g. Stanislavu Sinkovcu pa želimo obilno

srečo in blagoslova! — Novi dom je toliko opremljen, da imamo že prireditve. Slovesna blagoslovitev bo tekoma poletja. — Umrla sta: 80 letni zvest naročnik »Domoljuba« Jernej Jakoš iz Jelenja in 46 letni Jože Medved iz Javorja. Naj počivata v miru!

Skofjavan pri Celju. Te dni nas je obiskal senator g. Mihelič iz Celja. Ogledal si je škodo, ki jo dela potok Hudinja. Obljubil je, da se bo zavzel za čimprejšnjo uravnavo.

Vojniki pri Celju. Običajni letni živinski in kramarski sejem bo v Vojniku 3. marca. — Odbor za zimsko pomoč je nabral s prostovoljnimi prispevki po občini 1616 din, 30 kg krompirja, 15 kg fižofa ter nekaj moke in drv z navedenimi sredstvi smo nudili pomoč 25tim najbednejšim družinam. — 28. febr. in 1. marca bo pri nas zadržani tečaj. — Fantovski odsek in Dekliški krožek priredita v nedeljo 9. marca pestro telovadno akademijo.

Polšnik. Dne 11. februarja je bil pri nas kmetijsko-strokovni gospodarski tečaj, na katerem ste predavala predsednik O. K. Z. Strman in kmetijski poročevalec Sušteršič. Udeležba bi bal lahko boljše.

Šmihel nad Mozirjem. Ceste pogrešamo vsako leto bolj. Koliko izgub trpijo naše kmetije največ valed tega, ker ni mogoče lesa iz naših gozdov drugače dobiti kot v zimi. Ko bi bila že na razpolago toliko zaželena cesta, bi lahko vsak kmet les sproti prodal in morda sam speljal na žago. Ker ni ceste, smo utrpeli minulo jesen do 200.000 din škode. Naši kmetje bi si nabavili umetnih gnojil. Pa žal, ko v sedanjih razmerah skoro ni mogoče pripeljati večjih količin iz Mozirja. Največ do 200 kg s par konji in z zamudno tri četrtine dneva. Isto velja za cement, potreben za dobro ureditev gnojšč. Prizadeti prebivalci storijo, kar je v njih močeh, da bi bila cesta čimprej izročena prometu. Nekateri posamezniki bodo sami preskrbeli mostove. Zemljo, koder bo šla cesta, so dali vsi brezplačno, nekateri celo do 1 hektarja. Nujno je potrebno, da nas še krepko in nujno podpira pristojna oblast.

Metlika. Te dni so bili po vaseh sestanki in zborovanja glede napeljevalne elektrike. Vsi bi radi imeli električno luč sedaj, ko ni petroleja; nekateri seveda pod pogojem, da bi ne bilo treba nič plačati. Razni hujšakci poskušajo razdirati delo požrtvovalnih mož. Ne nasedajte hujšakcem!

Boh. Bistrica. Pred kratkim smo pokopali Franca Rozmana, upravitelja knežjega dvorca v

Brdi pri Kranju. — V večnost se je preselil Mar- kovčev oče, najstarejši Bistričan in najbrže tudi najstarejši Bohine. Dočakal je 94 let. Imel je do zadnjega izredno dober spomin. Naj mu sveti več na luči! — V fari obstoja tudi naša delavska organi- zacija »Zveza združenih delavcev. Če hoče de- lavstvo, tudi lemo delavstvo, doseči zboljšanje, na se čim prej organizira v njej. — Tudi prosvetni delo zelo dobro napreduje. Ponosni smo na našo mladino.

Zaplana nad Vrhniko. V ljubljanski bolniš- nice je umrla eplošno priljubljena »Lovkačeva ma- ma«, Franciška Marinč, mati desetih otrok. Od- teh je 8 živih, med njimi 7 nepreskrbljenih. Po- kojni materi-trpinkaj naj sveti večna luč!

Tunice pri Kamni- ka. Na god Lurške Matere božje je dolga vrsta pogrebcev spre- mila na zadnji poti »Zótharjevo staro ma- mo«, 92 letno Marijano Vrhovnik. Z na- grobnim govorom se je g. župnik poslovil od najstarejše žup- ljanke — vzorne kr- šćanske žene, matere in gospodinjice. Njen pokojni mož Janer je bil daleč na okoli do- bro poznan tesarski

mojster, ker je umel jako spretno ustavljati in uglaševati zvonove v zvoniku. On je mnogo hodil po svetu za delom. Globokoverna žena je pogo- sto zelo odločno razsodila, da so bili ljudje v nje- nih mladostnih letih bolj premočni, ker so bili bolj verni in so živeli bolj preprosto in skromno. Počivaj v miru, dobra žena! Zalutajočim sorodni- kom — zlasti sinu — inženirju g. Francu in nje- govih velečastenih obitelji — najskrenejše sožalje.

Gorje pri Bledu. Ono nedeljo je bilo slovesno otvorjeno novo postajališče Pod Kočno. Gorjanski delavci so zelo veseli in hvalečni vsem, ki so pri- pomagali, da se je uresničila njih nujna želja. — Kat. bralno društvo v Gorjah je priredilo v zad- njem času dve predavanju. Na pustni torek pa igrali »Kurentovo nevesto«. — Naši vozniki so zvozili v tej zimi že mnogo lesa iz pokljuških gozdov, dnevno več kakor 100 metrov. Vendar jim zadnje čase vreme zelo nagaja in se je bati, da bo lesa na Kleku še precej ostalo, saj ga v kop- nem ni mogoče voziti. Občinski prehranjevalni

razmikal ljubek nasmeje; vse, kar je, ali je bilo, ali kar nebeskega še bo, je bilo v tem nasmeju.

S hrepenečim pogledom je Mati gledala svoje Dete; in ko ga je tako gledala, jo je obšel velik strah; ponavljala je namreč besede preroka Izaija: »Zaničevan bo in najzadnji med ljudmi, mož bolečin.« je šepetaje govorila prav rahlo — »kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol. — Zares, on je nosil naše bolečine in on si je naložil naše bolečine.«

»O Izaija,« je vzkliknila, »prerok Najviš- jega, ali si ti te reči zares napovedal o mo- jem Sinu?«

Tiho so se ji v očeh nabrale solze in Je- zusu padale na lice, ko je Mati šepetala — »Mož bolečin«. Ljubko je solze obrisala De- tetu z lica, pa je kazalo, da jo je napadla še večja groza — glasno je namreč vzkliknila: »O Izaija! ali si napovedoval uničeno Telo in prelioto Kri mojega Sina? O moj Sin! moj Sin! In smrti pot se ji je začel zbirati na čelu.

Nato je prišel čudovit pokoj. Je-li zaše- petal angel, morebiti sam Izaija in dejal: »Prepušti bodočnost njemu, v čigar roki počiva usoda sveta in ljudi; in ko on odgrne zavoso, ki nam zagrinja oči, utegnejo tvoje oči gle- dati Sina, ki sam sebe daruje kot prostovoljno daritev za odrešenje sveta.«

Toda teh reči ne vem; kaj je ta tako pri- zadeta Mati videla ali slišala, mi je bilo pri- krito; ko je namreč oči obrnila proti nebesom, si otrla solze, mi je rekla, naj Dete položim zraven nje, in z nasmehom čudovitega miru in vdanosti je zašepetala:

»Zgodi naj se tvoja volja.«

(Nadaljevanje prihodnjé.)

urad kar dobro skrbi za prehrano občine. Upamo, da ne bomo lačni, vsaj koruzne moke nam menda ne bo zmanjkalo.

Kostanjevica. Naši meščani so se odločili, da bodo postavili novo sejnišče na Slinovcah v bližini cerkve Matere Božje Dobrega Sveta. Ob enem si hočejo izposlovati dodatno dovoljenje za konjske sejme, tako, da bodo sejni mešani za prasiča, parkljato živino in za konje. Na ta način bo končno srečno rešena ta dolgoletna, močno pečeča kostanjevska zadeva. — 18. februarja smo imeli svoj prvi tedenski tržni dan, ki je bil prav živahen. Izgleda, da se bodo ti tržni dnevi lepo obnesli in se še razvili v prid prodajalcem in kupovalcem.

Dobrišče. Prostovoljna gasilska četa na Gor. vrhu si je ustanovila prosvetni oddelček. Prosi za leposlovne knjige. — V letu 1940 je pri nas toča uničila poljski pridelek. Zato so zlasti mali posestniki in bajtari glede prehrane v velikih skrbih. — Občina je uvedla občinsko takso 5 din od voza za izvoz drv, oglja, opeke, variža in drugih mineralnih snovi po svojih občinskih cestah, v kolikor je blago namenjeno za trgovino.

Sr. Gregor. Po daljši bolezni je umrla Perovšek Marijeta iz Brega. Naj počiva v miru! — Novo ustanovljena sadjarska podružnica je imela prvo predavanje o sadjarstvu. — Naši marljivci prosvetni delavci so zopet nastopili v zabavni in vendar poučni veseligradi »Dediščina iz Amerike«. — Za dan 25. marca pa zopet pripravljajo, da se dostojno proslavi praznik, ki naj bo posvečen našim materam trpinkam.

Kalobje pri Sv. Jurju ob juž. žel. Sadna sušnica, katero je zgradila naša občina, bo za nas velika pridobitev ob dobrih sadnih letinah. — Koruze je občinska uprava že nabavila drug vagon. Najrevnejšim nakaznice za kruh in moko ne pomagajo, ker karte same niso za hrano, zaslužka in denarja pa ni od nikoder. — Po krajši bolezni je odšla v večnost 79 letna Cater Neža iz Trnega. Naj v miru počiva!

Mirna peč. Te dni se je od nas poslovil g. kaplan Stolbičar Kristo in odšel na novo službo v Zagorje. Najtopleje se mu zahvaljujemo za vsa dobra dela, katerih ni bilo malo. Bog mu plačaj! — Zima počasi odhaja. Po dolinah je še polno snega. Bojimo se, da nam bo žito podgnilo. Ker je bila lansko leto slaba letina, že sedaj pri nekaterih trka lakota na duri.

Ajdovec. Na svečnico je gostovalo pri nas Prosvetno društvo v Prečni s Finžgarjevim »Divjim lovcom«. — V Borštu, kjer so naši vinogradi, že ljudje obrezujejo trte. — Čudimo se, zakaj naša občina ne dobi dovolj krušne moke. Zato naj tudi oni na višjih mestih, ki jim je izročena skrb za prehrano, poskrbe, da ne bodo trpeli zaradi njih tisti, ki svojo dolžnost popolnoma vrše. — Dne 26. januarja je naše Prosvetno društvo priredilo igro »Rešenc in spevoigro »Kovačev študent« z velikim uspehom.

Litijska. Banska uprava bo priredila 1. marca 1941 od 3 popoldne do 7 zvečer v ljudski voli tečaj o zelenjadarstvu in vrtnarstvu. K tečaju va-

Franjo Neubauer:

Up je šel po miših

Že davno je vedel trgovec, da stiska velika še bo, zato pa visoko pod streho, najboljšo poskril je blago.

Ko cene so silno narasle, zaklad je šel svoj obiskat in v sladkih je mislih užival, kako bo prav kmalu bogat.

Ko stopil je v skrite prostore, pa roj je poskakal temen in kakor peklenska se vojska pred njim je razbežal plašan.

Ko našel blago je trgovec in v roke pohlepnega ga vzel, najrajši bi glasno bil jokaj, pa divje samo je zaklel.

Vse zgrizle, preluknjale miši, vse sklestil podgan mu je roj, da v srcu mu bolj kot na fronti divjal in razsajal je boj.

Uničen pred svojim zakladom najdražjim trgovcem je stal, namesto za zvišano ceno za znižano zdaj je dajal.

Razkačen natrosil podganam in mišim najhujši je strup, a prvi ga pes je pogoltnil, ki bil mu posebno je ljub.

Sedaj premišljuje, da nada ne splava po vodi samó, da vécsi celo po podganah in miših nam upi gredó!

bimo prav vse, brez izjeme, zlasti pa gospodinje, kmete in delavce. — V sredo, dne 19. februarja je bil v Litijski ob številni udeležbi naše zavedne slovenske mladine nadvse uspešni občni zbor MJRZ. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika MJRZ v Litijski Štros Ivan, za podpredsednika pa Zupančič Anton.

Bleke. Vzela ste se član FO Ponikvar Jože in članica DK Skrabec Marija. Bog daj poročencema polno neskaljene sreče!

Radeče. Na pobudo tukajšnje občine so se seletali nekateri prav prizadeli potrošniki, župan in lastnik elektrarne Ravnikar. Zedinili so se da se povzeta tok za 15 odstotkov in ne za 30.

Frankolovo. Naša »Gospodarska zadruga« je pokazala, da je pod spretnim vodstvom. Naša dolžnost je, da tako koristno ustanovo podpiramo po svojih močeh. — Važno je, da bo naša mladina vzgojena v bodočem življenju izven gostilne in dobro pripravljena za važne naloge. Zato bo vsa župnijska radevolje podpirala požrtvovalno delo g. provizorja.

Mala dole. Poročila se je vrla Marijana družbenica Pšeničnik Ema iz Malih dol s Turkom Francem p. d. Skrijancem iz Spitališča. Novoporočencema želimo vsi iz srca v novem stanu obilo sreče! — Ohranimo zvestobo našim voditeljem ter čitajmo in naročimo katoliške časopise.

St. Andraž pri Velenju. V zadnjem času se je močno razširila misel, ki stremi za tem, naj bi se hmeljski nasadi kolikor mogoče skrcili. Izredno slaba prodaja hmelja je napotila, da so začeli resno misliti na to. Sicer pa pri nas ni še tako hudo, kakor drugod v Savinjski dolini, zakaj naši kmetje imajo hmelja samo toliko, kolikor ne gre v škodo drugim pridelkom. Če že nimajo denarja, imamo vsaj krompir in žito.

Razgorce-Pristova. Tudi po naših krajih vlada pomanjkanje nekaterih potrebščin. — Poročil se je Brezovšek Dominik, sin bivšega župana iz Razgorca

e Pečnik Rozo iz Nove cerkve. Mladima novoporočencema želimo prav iz srca mnogo sreče in božjega blagoslova na novem domu v Pristovi!

Nova cerkev. Naše »Slov. kat. bralno društvo« ima zelo obsežno knjižnico s prav odličnimi knjigami. Zavedajmo se, da bo naš narod le tedaj močan, če se bo naša mladina vzgajala ob čitanju katoliških knjig. — Vsak dan bolj občutimo potrebo po novem Prosvetnem domu.

Laško. Današnja vojna v besedi in skliki je bil naslov predavanja na prosvetnem večeru v sredo, 19. februarja. — Mesto podi berače v okolico, kjer so kmetom v največje breme. To ni prav. — Odboru za zimsko pomoč pomagajo člani Fant. odeska in članice Dekliškega kroška s tem, da z nabiralno polo zbirajo po kmečkih družinah življenjske potrebščine za šolsko kuhinjo.

Bleke. Zalostni glas farni zvonov je zaznamil, da je za vedno zapustila solzno dolino v cvetu let Ponikvar Milka. V upanju na ozdravljenje je šla v ljubljansko bolnišnico, kjer je pa kmalu za vedno zatislila svoje trudne oči. Zjutraj je še vdano prejela sv. popotnico. Z usmiljenkami je lepo molila, nato pa je globoko izdihnila in njeno truplo

je mirno obležalo. Komaj 20 let stara je morala zapustiti svet. Bila je dobra in poštena, zato pa je, združena z Njim, odšla v boljše bivališče. Naj bo dobri Milki zemljica lahka, preostale pa tolaži Bog!

Prežganje. Ker je v »Domoljubu« št. 8 izšel dopis, v katerem se omenjuje ženin, naj povemo še dva iz vasi Godež-Reka in to: Ferdinand Lokarja in Ivana Bučarja. Tudi ta dva sta iz poštenih, vernih hiš, v obe prihaja naš »Domoljub«, v eno celo odkar izhaja. Torej Bog daj srečo!

Št. Lovrenc na Dolenjskem. Oni ponedeljek smo položili k večnemu počitku 70-letnega Ovna Antona iz Vrhovega. Bil je tih, skromen in zelo marljiv oče 7 otrok. Prebiral je rad »Domoljuba« saj je bil njegov naročnik 40 let. Blagemu možu in očetu bo di Bog najboljši plačnik!

Litijska. V nedeljo dne 16. februarja je bil v predilniški dvorani na Stavbah občni zbor Protituberkulozne zveze. V letu 1940 je bilo pregledanih 1569 oseb obojega spola. V zadnji poslovni dobi je bilo 84.032,65 din dohodkov in 87.032,65 izdatkov. Najvišja postavka med izdatki je nabava »Röntgen« aparata, ki je veljal 44.527 dinarjev. Predsednik je prosil zastopnike občin, da Ligo čimbolj podpirajo z denarnim sredstvi, ker sicer ne bo mogla biti kos vsem velikim nalogam: pomagati bližnjemu v bolezni. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen celotni stari upravni odbor. Vsak kdor plača mesečno članarino 1 din lahko postane član te zdravstvene ustanove in kot tak ima pravico do brezplačnih zdravniških pregledov na »Röntgen« aparatu. Zato bodite vsi člani te važne človekoljubne ustanove!

Studenc pri Sevnici. Ono soboto večer nas je zbudil plat zvona. Rdeči petelin se je pojavil na strehi v Rovišah pri posestniku Matiji Miskarju. »Strel mu je kozolec dvojnik, hlev, vozovi, gospo-

Kitaški vojaki. Kitajci pod vodstvom maršala Čankajška uspešno pobe Japonce iz svoje dežele

dareko orodje, kupa za živino in mnogo desk. Pomagajmo pogorelcu Na Gorenjih Impoljih je umrl Alojzij Udovč, na Hubejcih pa Ana Kmc. Sveti jma naj večna luč!

Trebnje. V nedeljo 9. februarja smo dobro uprizarili igro »Voda«. — Sadjarsko društvo v Trebnjem pripravlja zgradbo sadne sušilnice. — Poštna uprava je podelila mesto vsakega pismenoša Berčonu Francetu, ob tej priliki želimo, da bi se dostavljala pošta ob cesti in gosto naseljenih krajih vsaki dan, v stranskih vasi pa vsaj trikrat na teden.

Moravče. V Moravčah je umrla zadeta od kapi 58-letna ga. Angela Kolbe, roj. Tome, posestnica in trgovka. Pokojnica je bila v mladosti vneta članica izobraževalnega društva ter je pri raznih prireditvah, elasti pri petju in igranju, marljivo sodelovala. »Domoljub« je prihajal v njeno trgovino v mnogih izvodih. Večni mir in pokoj! — Poročil se je ugledni posestnik s Hudeja in član kraj. šol. odbora France Barlič z Marijo Rožičevo iz Svinj pri Moravčah. Vrlemu zakonskemu paru obilo božjega blagoslova! — V gozdu blizu doma je umrl posestnik Janez Cezar, cerkovnik od Sv. Mohorja. Mož, ki je imel že 75 let, je najbrže omagal od slabosti in izdihi. Bil je dober gospodar na svojem domu, skrben oče svojim otrokom in vnet cerkovnik podružnice Sv. Mohorja. Naj počiva v miru!

Goriče pri Medvodah. Tu je umrla 23. februarja, posestnica Marija Novinc roj. Veber, dolgoletna narotnica »Domoljuba«. Naj počiva v miru!

Naznanila

n Katoliško izobraževalno društvo na Rečel ob Savinji priredi v Društvenem domu v nedeljo 2. marca t. l. ob treh popoldne narodno igro »V goliških plazovih« v 7 slikah. Igra, ki je dramatisirana po ljudski povesti pisatelja Slavka Savinskega »Izpod Golice«. Prikaže življenje obmejnih tihotapev, ki se s svojo prešernostjo izpostavljajo veliki nevarnosti in se po nezgodi bližnjega spametujejo. Igra je dober pouk za naše podeželsko ljudstvo, da se poprime svojega kmetijskega dela, ker je v njem iskati zdravila in zadovoljstva.

n Okrožni naraščajski svet. Za novomeško podvezo bodo naraščajski svet 2. marca, kakor je bilo naznanjeno že v okrožnicah. Samo za Trebanjsko-mirensko okrožje še naraščajski svet vrši šele 9. marca ob treh popoldne v St. Rupertu in ne 2. marca v Trebnjem, kakor je bilo prvotno sporočeno.

Življenje v svetu

Kako je nastal in se razvijal torpedo

Prvi torpedo si je bil zamislil avstrijski kapitan Ivan Lupis, ki je kot poveljnik stare vojne ladje »Belona« l. 1860 križaril ob dalmatinski obali. Torpedo si je zamislil takole: bil bi to majhen čoln brez posadke, ki bi ga z obale spustili na sovražno ladjo. Ko bi čoln na ladjo zadel, bi se smodnik v čolnu vnel in ladjo uničil. Po mnogih poskusih je spoznal, da nima potrebnega tehničnega znanja. Zato je l. 1864 dobil inženirja Roberta Witheda, da bi mu pomagal načrt urediti.

Withed je kmalu spoznal, da mora načrt popolnoma spremeniti. Čoln, ki bi plaval po vodi, je preveč izpostavljen vetru, valovom in sovražnik ga takoj opazi. Orožje mora pluti pod vodo. Tri leta sta Lupis in Withed izdelovala načrte in poskusne modele. Tako je bil l. 1867 izdelan prvi avtomatični torpedo in poskusi z njim so se popolnoma posrečili.

Nasproti današnjim torpedom je seveda bil ta prvenec še majhen in slab. Bil je podoben dolgi, tanki cigari, dolg je bil 3,35 m, v premeru je imel 35 cm, tehtal je 186 kg. V njem je bilo 8 kg razstreliva, poganjal ga je pa stisnjen zrak s hitrostjo 13 km na uro. Ta torpedo so mogli izstreliti samo iz daljave 600 m. Če bi bila razdalja do sovražne večja, bi zmanjkalo stisnjenega zraka, torpedo bi nehal plavati pod vodo in bi se zaradi svoje teže potopil na dno morja.

Zato so torpedo vedno izpopolnjevali tako, da je v kitajsko-japonski vojni 1895 in v rusko-japonski 1904 imel že veliko vlogo. Posebno velik napredek je dosegel v letih pred svetovno vojno, ko so se začele izdelovati podmornice, katerih poglavitno orožje je prav torpedo. V svetovni vojni se je torpedo izkazal za sijajno orožje in je že kazalo, da bo prav on odločil zmago na morju v korist Nemčije.

Withedova tovarna za torpede na Reki je imela monopol za to orožje in vse tovarne na svetu so se zgradile z njenim privoljenjem. Po svetovni vojni so pa države te tovarne podržavile.

Imajo jih pa le države z veliko vojno mornarico, dočim jih morajo manjše države od večjih kupovati.

Dandanes je seveda torpedo precej drugačen kot nekdaj. Največji angleški torpedo je dolg osem metrov in pol, debel 60 cm in tehta 2500 kg. Poganja ga stisnjen zrak s hitrostjo 95 km na uro in ga morejo spustiti na sovražnika iz daljave 20 km. Giblje se s pomočjo dveh vijakov ter ima dve krmili: eno krmilo uravnava smer, drugo pa, kako globoko naj torpedo pluje. V sebi ima 350 kg najhujšega razstreliva. Čisto spredaj ima pripravo, ki z njo prereže mrežo. Eksplozija pa, kadar udari v ladjo. S torpedi so oboroženi bojni čolni, torpedovke, podmornice, rušilci, križarke in bojne ladje. A tudi iz letal jih spuščajo in iz posebnih torpednih postaj ob vhodih v пристanišča, v morskih ožinah, prelivih itd.

Torpedo je najboljšo orožje manjše mornarice, ki nimajo denarja za silno drage velike vojne ladje in ki imajo samo namen, braniti svojo obalo in svoje otoke ter pristanišča. Tako je tudi v naši kraljevski vojni mornarici torpedo zelo važno orožje. Z njimi so oboroženi bojni čolni, torpedovke, podmornice in rušilci, a prav teh ima naša vojna mornarica največ.

Filmal je svojo lastno smrt

Leta 1899 se je pri otoku Espirito Santo (Sv. Duh) v Kalifornijskem zalivu potopila ladja »Los Angeles«, ki je vozila tudi več milijonov dolarjev v zlatu. Dva ameriška potapljača sta hotela dvigniti dragoceni zaklad in hkrati areditati še lep film o življenju v morskih globočinah. Leta 1936 sta se odpeljala z več pomagali na omenjeni kraj.

Najprej se je potopil John Craig, da bi si ogledal ladjo. Ladja je štrlela v vodi pokonci kot kako strašilo in zaradi obilne šare in ropotije je bilo nevarno slikati po njeni notranjosti. Craig je kmalu to sam občutil. Čev za dovajanje zraka se je med železjem zapletla in potapljač je nezvesten padel na tla. Ko se je pa spet zavedel, je mirno dihal, kajti prav njegov padec je čev spet naravnal in mu tako rešil življenje.

Za njim se je spustil v globino tovariš Jim Ernest. Nekaj časa je šlo v redu. Zračni mehurčki

dogodivščina. Vrečar, telefoniratelj Ampak gorje vam, če...

Uro pozneje je stal baron Samostrel pred ogledalom v sobi svojega samskega stanovanja na Beli cesti in se ogledoval.

»Neverjetno!« je brundal.

Njegov prijatelj, stotnik Potokar je sedel v naslonjaču, kadil cigarete in se smejal.

»Neverjetno, ti pravim!«

»Prav pravni razbojniški obraz!« meni Potokar.

»Človek si domišlja, da je poštenjak, hočem reči, na zunaj, pa si kar naenkrat gospod šepce, vrag ga vzemi, hočem reči, razbojnik, pohajkač — sveta nebesa, iz kože skočim...«

»Nikar ne!« meni prijatelj. »Kdo ve, kaj potem izpod kože pride na dan. Najbrž morilec iz slasti in zdaj, sin moj, mi daj konjaka — pozovni!...«

»Kar ubil bi tega človeka!« kriči Dorival.

»To bi bilo le dokaz, da si v resnici hudo-delec!«

»Nikar ne zblijaj šale!«

»V tvoji koži bi si dal jaz brado rasti,« se smeje stotnik.

»Se v sanjah mi ne pride na misel!« kriči Dorival. Imel je lepa usta in se tega zavedal. »Sicer pa, moj dvojnik, se zdi, je v veliki slavi na policiji. Kaj prebrisan mulce, ki ga že kaj časa zastojajo iščejo. Nadeva si visokodonečnega, se izlaja za bivšega kavalerijskega častnika in vleče za nos preproste ljudi po imenitnih hotelih kar na debelo. Neverjetno! No, zgleda pa čedno...«

»Poba! Ne bodi domišljav!«

Smola barona Dorivala

»Kaj ne pravite!«

»... baron Samostrel. Izjavljam vam, da gre tu za hudo policijsko pomoto, in vas prosim, da ugotovite karmoč hitro, kdo in kaj sem in me oprostite v tej zadevi.«

»Ampak šepce! Res ni lepo od vas! Bodite vendar kavalir in prihranite nam neumne sitnosti. Tukajle... imamo nekaj vaših podob. Oglejte si jih malo!«

Dorival pogleda in lovi sapo.

Pod prvo fotografijo je zapisano: Emil Šepce, alias grof Raval, alias nadporočnik baron Bingelin, alias baron Masovški. Pohajkač. Hotelski tat. Ženitvanjski slepar. Zelo nevaren. Nastop odličen. Se izlaja za bivšega gardnega častnika.«

In — ta slika, te slike niso morda samo podobne, to je res on sam. Čelo, raven, podolgast nos, tenka usta, krepka brada. Do pitčice! Ga ni sledu o kakem razločku...

Neverjetno! pravi Dorival.

»Kajne!« meni kriminalni komisar. »No?«

»Jaz sem baron Dorival...«

»Prav in lepo!« reče kriminalni komisar. »Če ne nočete drugače: Saj veste, da boste za to

Drugače.

predržnost disciplinsko najstrožje kaznovani. Torej: Se pišete?«

»Baron Dorival Samostrel.«

»Stanujete?«

»Bela cesta 32, prvo nadstropje.«

»Poklic? Osební podatki?«

»Do pred tremi leti poročnik gardnega konjeniškega polka. Po bratu pokojne matere posedoval rudna polja v Braziliji...«

»Kaj, kaj! V Braziliji?«

»... v Braziliji. Zato sem tam živel tri leta. Vrnil sem se šele pred tednom.«

»Res? Legitimacija?«

Dorival išče. V lastnici ni bilo razen nekaj denarnih čekov nič drugega kakor posetnice.

»Prosim!«

»Ampak šepce! S posetnicami me vendar ne boste speljali na led. Torej pamet v roke in...«

»Grom in peklo — prijet — zaprt — zašit! Jaz... sem... baron...«

Tedaj mu zablisne pametna misel.

»Ta komedija postaja dolgočasna. Pokličite, prosim, na telefon mojega prijatelja in bivšega tovariša v polku, stotnika Potokarja, gardni konjeniški polk, Krakovska cesta 67!«

»Ali!« — kriči policijski komisar — »ste — ali... no, v poklicu doživimo dovolj čudnih

so se redno dvigali na površje zdaj tu zdaj tam. Jim je iskal primerne mesto za filmanje in že kmalu telefonira, naj mu pošljejo filmski aparat, da bo začel filmati. Craig in tovariši so na ladji napeto opazovali vse priprave in zračne mehurčke, ki so se redno dvigali, deset, dvajset minut. Hipoma zapazijo znamenje: Na pomoč! Močje skočijo k vrvi, da bi potapljača dvignili iz globočine, naglo in močno potegnejo in padejo vznok. Čev za zrak inrešila vrv sta bili prerežani... Potapljač je ostal torej na dnu moraj 40 metrov globoko brez zraka in brez rešilne vrvi...

Nekaj minut bi mogel Jim še dihati zrak, ki je ostal v potapljaški čeladi. Hitro spuste v morje močno železno verigo, češ opazil je bo in si jo ovil okoli telesa, pa ga bomo potegnili na površino. A tudi Craig je brž skočil v svojo potaplja-

ško obleko in šel tovariša iskat in ga reševati. Dolgo je Craig iskal po morskem dnu okoli ladje, a našel je samo potapljaški čevlji svojega tovariša. Toda o Jimu Ernestu samem ni bilo ne duha ne sluha.

Šele ko so čez nekaj tednov razvili nepoškodovan filmski trak, so spoznali, kaj se je Jimu zgodilo. Pred gledavci se pojavi na filmskem platnu sedem metrov in kakih šest do osem centov težak skat (velika riba) in se zažene v nič slutečega potapljača. Ta se pa brani s kratkim bodalom in se spusti v boj z najbolj nevarnim in zvitim roparjem morskih globčin. Jim se je tega zavedal; zato je po prvem napadu brž dal znamenje, naj ga potegnejo navzgor. A bilo je že prepozno. Zverina ga napade drugič, Jim je ranjen, cev in vrv pretrgani, morsko blato se dvigne in zakrije ter zabriše vse. Tedaj se tudi filmska

kamera prevrne in neha delovati. Kajti od hudega boja je voda naokrog hudo vzvalovila.

Tudi John Craig je bil med gledalci, ko so film o smrti njegovega tovariša prvič predvajali. Čeprav je imel pisano, pustolovsko življenje za seboj in ga nobena stvar kmalu ni vrgla s tira, ob tem strašnem pogledu so mu živci odpovedali in je omedlel. In prisegel je, da bo pustil potapljaško službo in ne bo šel nikdar več v morsko globočino, pa čeprav po samo rumeno zlato.

Evidenca slovaških državljanov v kraljevini Jugoslaviji

Poslaništvo Slovaške republike v Beogradu, Birčaninova ulica 28. pozivlja s tem vse državljane Slovaške republike, ki živijo sedaj v Jugoslaviji, da se prijavijo do 15. marca t. l. V prijavi je treba navesti sledeče podatke:

- 1) Ime, poklic, rojstno leto, število članov v družini;
- 2) ime pristojne občine;
- 3) sedanje bivališče in kdaj se je priselil v Jugoslavijo;
- 4) ali ima slovaški potni list.

Ljudje se umivajo šele sto let

Medtem ko so se ljudje v srednjem veku radi snajili in umivali ter dali mnogo na red in snago, je ta lepa navada v 16. stoletju začela izginjati. Ljudje so se kmalu odvadili vsakodnevnemu umivanju in rajši menjavali obleko, kakor pa bi se poslužili čistilne vode. Imovitejši sloji so se radi pudrali, kar je imelo za posledico kozavost. Vladal je pred vodo pravcati strah, češ, da je zdravju in koži škodljiva. Celo o Napoleonu pripovedujejo, da se je umival samo s kolinsko vodo. Šele ko je zdravniška znanost napredovala in poudarjala važnost snage in čistoče, so odpadli predsodki pred umivanjem. Našega stoletja pa si brez vode, kopanja in umivanja res ne bi mogli več predstavljati.

Naročite takoj »Bogoljuba«!

»Hm-m... No, na zdravje, Potokar! Grozen občutek. Saj, saj. Kaj si morem. Zadeva je tudi rešena.«

»Na zdravje! Kaj še! Ni, ni, sin moj«, pravi stotnik počasi in slovesno, »zadeva — nikakor — še ni — rešena...!«

»Kaj, kaj? Saj je šlo vse gladko ko po olju! Na policiji so se opravičili —«

»Ker ti kljub temu vsak dan grozi, da te znova zapro. To je vendar jasno. Tvojega slavnega gospoda Šepca bodo seveda vneto iskali in kar staviš lahko, da vesoljna policija tvojo podobo —«

»Človek!«

»— no, tvojo podobo s seboj nosi. Vidijo te, spoznajo te, zapro te...«

»Človek!«

»Če bi bil jaz ti, bi nekaj dni lepo doma ostajal in se pred vsem izogibal zabavnih lokalom. Pravijo, da je to tudi drugače zelo zdravo.«

»Neel Neel! In stokrat nee, moj dragil! Kako je z zdravjem brez zabav, sem preskusil tam čez na samotnem rudniku med rumenimi obešnjaškimi obrabi. Se najpokorneje zahvalim. Potokar, greš z menoj v Metropolo?«

»Če že mora biti«

»Mora biti. Torej na boj — la — la — lalalalala...«

In letopisec mora tukaj z obžalovanjem pribiti, da sta prišla stotnik in baron Samostrel zjutraj ob osmih domov. Kar tudi za veliko mesto ni preveč čedno...

Od devete ure do opoldne je sanjal Dorival, da je gospod Emil Špec. Sanje so se kon-

čale tako, da so mu glavo odsekali. Strašne sanje!

Nekaj dni pozneje, ko se je nedeljski večer dolgočasil, je sedel Dorival v loži kraljevega opernega gledališča. Igrali so neko Verdijevo opero, vendar ga je prav malo zanimalo, kaj se godi na odru. S Potokarjem sta se dogovorila, da se snideta po predstavi, in je hotel do tedaj le čas pregnati.

Oziral se je okrog in opazoval. Prav njemu nasproti je sedelo mlado dekle, ki ga je začelo zanimati. Lepotica južnaškega rodu. Smehljala se mu je sem čez. Ni se motil. Kri mu je stopila v glavo. Vzel je kukalo na pomoč. Resnično, spet se smehlja. Smeh, da očara...

Visok gospod, v preprosti meščanski suknji, s privihanimi brki in rezkim vojaškim pogledom; je stal v ozadju lože tretjega reda in je namerjal naprej in naprej svoje kukalo na gosposkega človeka, ki je silno na muho jemal mlado damo, ki se je bleščala v krasoti prav posebnih dragocenih briljantov.

Na koncu prvega dejanja, ko je vse vrelo na hodnik, je uravnal gospod v suknji tako, da je mogel večkrat obstati prav tik Dorivala. Ne da bi v oči padlo, ga je opazoval, in na koncu se je zdelo, da je o svoji zadevi preverjen. Izmenjal je nekaj besed s slugo pri loži, mu pokazal znak iz medij in obstal, ko je pozvonilo v znamenje, da se je pričelo drugo dejanje, v bližini vrat, ki so vodila v Dorivalovo ložo.

Komaj da so v gledališču ugasnili luči, je že sluga na lahko položil roko na Dorivalovo ramo.

»Prosim, da bi za trenutek stopili ven,« mu je zašepetal.

Dorival je takoj vstal in šel, ker je kajpada mislil, da boče kak prijatelj z njim govoriti.

Zunaj je stal pred človekom, ki mu je bil popolnoma neznan in ga ostro gledal.

»Oprostite, da vas motim, gospod Špec,« in zgrabi neznanec Dorivala z medvedjo roko za rokav, »moram vas povabiti na brzo vožnjo na Aleksandrov trg.«

»Hvaležno odklanjam!« pravi Dorival in se smeje.

»Bolje je, da greste voljno z menoj!«

»Ampak, dragi moj, jaz nisem vaš Emil Špec. Še mislim ne na to. Mene so namreč že enkrat z njim zamenjali. Se lahko legitimiram. Imam pisma s seboj, jaz —«

»Boste že na stražnici našli.«

Kriminalni komisar, ki ga je poznal še od poprejšnjega zaslišanja, je prišel v službo šele v ponedeljek zjutraj ob devetih, in baron Samostrel je moral preživeti žalostno noč v jetniški celici v družbi žlote vseh mogočih vrst. Z bridkim srcem je mislil na pogrnjeno mizo pri Vilarju, kjer ga čakajo dobre stvari in Potokar.

Zjutraj so ga po predpisih postavili pod prho, da se osnaži, in okrog desetih peljali pred komisarja, ki se mu je opravičeval in opravičeval, ga odpustil in ga zagotavljal, da bo opozoril vse tajne agente, češ da sta si iskani Špec in Dorival močno, močno podobna.

Utrujen od neprespance noči in do grla poln srda od sleparskega Emila Šepca, jo je Dorival ubral domov. Zdaj mu je bilo dognano: Tudi on mora kaj ukreniti zoper nesramnega dvojnika. — Možakarja morajo vendarle zapreti.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači nasproti hotela »Union«

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%;** proti odpovedi po **5%.**

Se nekaj kratkih

General Antonescu je odredil, da romunska vlada lahko zaseže vsako vrsto zasebne movine za svoje namene.

30.000 prebivalcev se je moralo izseliti ob madžarskih bregovih Donave pred poplavo.

Grško vseučilišče v Solunu je vsem vseučiliščem sveta poslalo ugovor proti bombardiranju stavbe starinske stolnice sv. Modrosti v Solunu.

Življenje 102 ljudi je zahtevala ono nedeljo strašna nevihta v portugalski Lizboni. Ranjenih je na tisoče.

Več tisoč avstralskih vojakov je dospelo te dni v angleško oporišče Singapore zaradi poostrenega položaja na Daljnem Vzhodu.

Propagandni uspeh angleških zmag v Afriki je popolnoma odpovedal, trdi glasilo nemškega zunanjega ministrstva.

Milijon rezervistov — največ kmetov — je poklical pod orožje Romunija; zamenjali bodo menda Nemce ob sovjetski meji.

Petaín je odklonil italijansko zahtevo za prehod italijanske libijske vojske v francoski Tunis.

Japonska se je ponudila za mirovno posredovanje med Nemčijo in Anglijo, pa sta obe odklonili.

Po angleških podatkih sta od začetka vojne Nemčija in Italija izgubili čez 2 milijona ton trgovskega brodovja, od tega Italija samo 623.000 ton.

Odkod ime Albanija

Ob vseh obalah Sredozemskega morja so se v starem veku razprostirali mogočni gozdovi. Tam so rasli hrasti, smreke, jelke, bori, ciprese, oljke, limonovec in pomarančevci, palme cedre in še mnogo drugih dreves, ki jim pri nas še imena ne vemo. Ali ljudje ob morju so rabili veliko lesa za svoje lesene ladje in so goste lesove neusmiljeno izsekavali. Za pogozdovanje se pa nihče ni brigal. Dreve samo se pa tudi ni moglo dovolj hitro razploditi in razrasti. A ko so izginili gozdovi, so prišle nesreče na te prej krasne in pa rodovitne kraje. Ko so se vile plove, ko je pribučala burja, ko so privrškali naliivi, ni bilo več gozda, da bi zadržal vodo in veter. Voda in veter sta odnesla rodovitno zemljo, dokler ni ostal sam gol kamen, ki popotnika s svojo belino kar mori. In zaradi teh grehov proti gozdovom se je velik del obrežja in dežel ob Sredozemskem morju spremenil v kamenito puščavo. Tako se je zgodilo s

Predno
greš spat
čisti zobe
Sargev
KALODONT
proti zobnemu kamnu.

Pri kašlju
REMEDIA
Guajacol
SIRUP
v temle originalnem zavoju
DOBIVA SE V VSEH APOTEKAH
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
APOTEKA BAHOVEC, LJUBLJANA

Kruha imajo ljudje v Angliji v izobilju po ceni skoraj kakor v mirnem času, je izjavil angleški minister za prehrano.

Angleški zunanji minister Eden in vrhovni poveljnik v Angliji general Dill sta 20. februarja nenadno priletela z letalom v Egipt.

Zasedba italijanskega Dodekanesa po grških in angleških silah je pred durmi, je povedal v Aleksandriji tamošnji grški patrijarh.

Področja, ki jih je zasedla Nemčija, so lahko srečna, da sta življenje in prehrana njihovega prebivalstva zagotovljena, piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«.

Italijansko brodovje je že zdavnaj prisililo Anglijo, da je začela svoje ladje pošiljati namesto skozi Sredozemlje, okoli Afrike, vedno nemški listi.

Nemški pionirji so že postavili pontonski most čez Donavo pri Giurgiu.

25 nemških divizij (pol milijona vojakov) je sedaj v Romuniji.

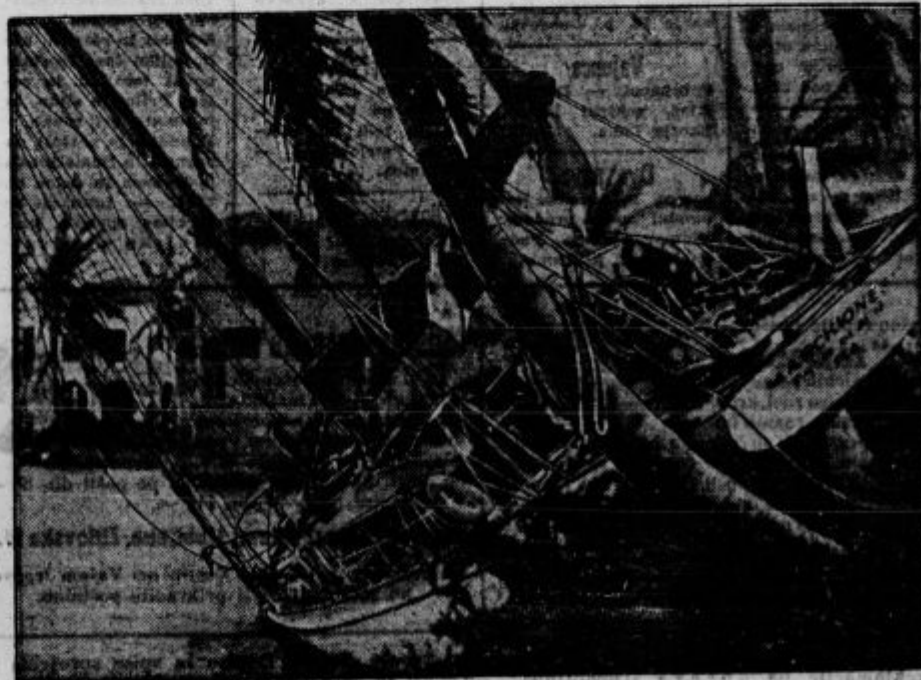
Predstavniki turškega zunanjega ministrstva je izjavil, da je turška vlada pripravljena preklicati turško-bolgarski sporazum, če nemška vojska preporači bolgarsko mejo.

provincalskimi griči v južni Franciji in s italijanskimi Apenini. Izginili so veličastni gozdovi v Grčiji, grških otokih, v Siriji in Mali Aziji. Okamenel je naš Kras in vsa Dalmacija, a Albanija je zaradi pustih, belih kraških gričev dobila to ime, ki pomeni, kakor pravijo, »Bela deželca«.

Tako vzgaja film

Bogatejši posestnik iz neke gorske vasi na Češkem se je odpeljal proti bližnjemu mestu in vzel s seboj večjo vsoto denarja, da bi nakupil razne potrebščine. Sredi pota v samotni pa je nenadoma začutil, kako mu je padla okoli vratu zanjka. Nekdo ga je potegnil z vrvo z voza in ga olajšal gotovine. Neznane zločinca so kmalu ugotovili v osebi kmetovega soseda. Ko so ga na sodišču vprašali, odkod mu je prišla na misel ta nenavadna spretnost mehikanskih in amerikan-skih jahačev, je odgovoril, da je to videl — v filmih in se pozneje izvežbal.

Nogavice iz drevesa. Ena največjih angleških tovarn za izdelovanje umetne svile je napravila zanimive račune. Po teh računih je mogoče iz 60 let stare bukve izdelati 20.000 najfinejših svilenih damskih nogavic — seveda iz umetne svile. Treba je le, da tovarna to drevo predela po naj-sodobnejših načinih.

Jablin surogat

za izdelavo umetne domače pišče je odličen in cenen nadomestek za pravi jaboličnik ter stane za vitek za 50 litrov din 80.—, po pošti din 42.—, 2 zavitka po pošti din 78.—, 3 zavitki po pošti din 110.—. Prodaja Drogerija Emona

Ivan Kanc, Ljubljana-Nebotičnik

Kadar zadivja orkan... Na sliki: orkan je zagrabil ladjo in jo premetava kot orehovo lupino

Mali oglasnik

Krava

8 mesecev breja, dobra mlekarica, napredaj. Zalog št. 67, pri Cerkljah.

Rabljeni cevi

vodovodne, plinske ali vodogrelne, 60—80 mm če tudi krivi in kratki kos, kupi Tomšič A., Vrhnika-Verd.

Jesenov les

lep, okrogel, moč od 25 cm naprej, kupim. Franc Fajdiga, Zaklanec 31, p. Horjul.

Slamorenzico

v dobrem stanju, prodam. Miševlj Franc, Mali Mengeš 34.

Čebelnjak

z 20 kranjci in pet A.-2. panjev ter vso v to svrhu potrebno orodje, zelo pripravno za začetnike, po ugodni ceni prodaja Lovšin Anton, Jurjevec, p. Ribnica.

Dekle z dežele

vajeno vseh gospodinskih del, snažno, išče stititeljskega kršč. družina. — Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 2638.

Mladega hlapca

sprejem na kmetijo. Pavlič, Tržaska c. 101.

Košilnico

dobro ohranjeno, prodam. Pavlič, Tržaska cesta 101.

Pridno dekle

snažno, vajeno otroške nega, sprejem k dvema majhnima otrokoma. Naslov v upr. »Domoljuba« pod 2702.

Prodaj

do dva kubika žagane suhega javorjevega lesa 2 1/2 cm debeline. — Vprašati pri Krašna, Skočjan pri Mokronogu.

Dobre čevlje

vzakovratnih oblik dobite pri Jernej Jeraj, Zaloge, p. Smlednik.

Zamenjam

majhno posestvo s hišo, gospodarskim poslopjem, vrtom, dvema njivama, zelo ugodno za rudarja ali tovarniškega delavca. Dotični bi moral imeti vsaj 2—3 kravice zemljišča. Anton Mlakar, Slovenska vas 2, Stara cerkev, Kočevje

Pošten fant

z gotovino 30.000 din. se želi priženiti tudi v daljavo. — Ponudbe poslati na Pristavec, trgovina, Braljin pri Novem mestu.

Hlapca

starejšega ali mlajšega, do 18 let, sprejem takoj. Kunovar, Dolnice 1, št. Vid nad Ljubljano.

Lipov les

okrogel, kupi Hrovat, podobar, Domžale.

Službo hlapca-sluge

dobi mlad, močan in pošten fant, ki je vajen prost. Ponudbe na upr. »Domoljuba« pod »Sluga« 2847.

Vinograd

v zelo dobrem stanju, shramba skoraj nova, napredaj. — Poizve se pri Antonu Progarju, Mirna peč 8.

Kravo s telikom

prodam. Pleško, Kozarje 16, p. Dobrova.

Vajenca

sprejem. — Demšar Aleš, sekirni kovač, Škofja Loka.

Dva pava

samca in samico, po ugodni ceni prodam. Vidmar Janez, Podgorje št. 2, p. Kamnik.

Plemenski prašiči!

Oddam 8 lepih plemenskih svinj za takojšnje pripuščanje in že pripuščene, in plemenskega merjaščka, že zrelega za spuščanje, kakor tudi več gnezd lepih mladičev, vse nemške pasme in krmljene izrečno s surovo krmo. — Rudolf Krasovec, št. Vid pri Stični (poleg železn. postaje).

Gospodinja, pozor!

Večja partija prvovrstnih sivalnih strojev konkurnega nakupa je po izredno nizkih cenah napredaj pri »Prometu« v Ljubljani, Napoleonov trg št. 7 (tudi ob nedeljah na ogled).

Jesenove hlode

stalno kupuje vsako količino B. Kolb, št. Vid-Višmarje.

Vseh vrst surave kože

tako goveje, telečje, svinjske itd., kupuje po najvišjih dnevnih cenah. — Ušnjarija J. Lavrič, št. Vid pri Stični.

Moške obleke

perilo in vasa oblačila po priznani nizkih cenah si nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14 - Ljubljana.

Brinje in fige

dobite v najboljši kakovosti — v Javnih skladiščih pri trvdri Fran Pogačnik v Ljubljani - Tyrseva (Dunajska) c. št. 33.

Dobri čevlji

domačega izdelka — stalno na zalogi. Izdeluje tudi po naročilu: Petrič Jože — Cerkljica.

Mizarskega vajenca

sprejem. Zor Valentin, Brezovica 16.

Služkinjo

vajeno kmečkih del, pošteno in stalno — sprejem takoj na Smarni gori. Ob nedeljah tudi pomoč v gostilni. Oglašiti se je pri g. Novak Jurij, trgovina, Brod, p. St. Vid nad Ljubljano.

Služkinjo

sprejem takoj na kmetijo. Plača po dogovoru. — Janex Jesihar, Rečica 3, p. St. Vid nad Ljubljano.

Fige in brinje

za žganjekuho ima na zalogi trvdka - Ivan Jelačin, Ljubljana — Aškerčeva cesta 1 — telefon 26-07.

Kmečko dekle

ki se razume na vsa kmečka dela, takoj sprejem. Klešnik, Zalog 18, p. Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani.

Dekle

za poljska dela sprejem. Plača po dogovoru. — Franc Juvan, Sred. Gameljne št. 20, št. Vid nad Ljubljano.

Za celoletno službo

sprejememo: blagajničarko, ki je obenem dobra šivilja, posebno za belo perilo; slugo, sposobnega za vsa hišna dela; sobarico za prvovrstnega hotel. — V postev pridejo samo oni ponudniki, ki govorijo sraven slovenščine tudi nemški jezik. Navesti je starost, kje in koliko časa je služboval ter kje je rojen. Priložite sliko, če jo imate pri rokah. — Ponudbe je poslati na upravo »Domoljuba« pod »Dom in delo« št. 2384. — Istotam se sprejme spretna kuhinjska pomivalica.

ZAKAJ! — zahtevajte samo slovite originalne IRUS-mline

za mletje vseh vrst šita.

ZATO — ker

so preizkušeni, brezkonkurenčne konstrukcije, so opremljeni z najučinkovitejšo napravo za čiščenje, so mnogovrstno in trajno uporabni, imajo izvirne patentirane mlinске kamne izredne trajnosti, imajo precizne krogljane in druge ležaje, kar jim daje izredno lahek tek.

je njih delavčnost zato ob najmanjši porabi sile največja, so zgrajeni tako, da ravna s njimi lahko vsakdo, brez strokovnega znanja.

Originalne IRUS-mline ima na zalogi

Fr. Stupica

železnina in zaloga poljedelskih strojev v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1

Šljivovko, hruševce, pelinkovec in rum

si lahko prav poceni sami napravite. 1 steklenica naše umetne esence za napravo 5 litrov šljivovke, hruševca, pelinkovca ali ruma stane Din 30— po pošti Din 43—, 2 steklenici po pošti Din 73—, 3 steklenice po pošti Din 100—. Točna navodila na vsaki steklenici

Prodaja drogerija Kant, Ljubljana, Židovska ul. 1

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja,

ki je že marsikoga rešila. Osa mce poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se vrnja ter po poanpenju sčasoma bolezen preneha. Resni moze zdravnike vede potrjujejo prednost te moje metode in io radi priporočajo. Cim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoj dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnoge koristne. Ker ima moj založnik samo 10.000 komedov za brezplačno razpošiljanje, pošlite takoj, da se boste mogli tudi Vi prištevat med one srečne.

Zbiralnica za pošto:

Pannonia Apotheke, Budapest 72 Postfach 83. Abt. 2. 488

Preizkušen redilni prašek

„Redin“ za prašiče

Pri malih prašičkih pospešuje Redin prašek hitro rast, krepi kosti in jih varuje raznih bolezni. Večji prašiči pa se čudovito hitro redijo in do bro prebavljajo. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 8 din, po pošti 19 din, 3 zav. po pošti 35 din, 4 zav. po pošti 43 din. Mnogo zahvalnih pisem. Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kant, Ljubljana, Židovska ul. 1 Na deželi pa zahtevajte Redin pri Vašem trgovcu ali zadrugi, ker si prihranite poštnino.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izkorno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 30—, po pošti din 50—, 2 steklenici po pošti din 85—, 3 steklenice po pošti din 115—.

Prodaja drogerija Kant, Ljubljana, Židovska ul. 1

Na deželi pa zahtevajte Mostin pri Vašem trgovcu ali zadrugi, ker si prihranite poštnino.

»Domoljuba« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-84. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Jože Kramarčič.